

นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตสังักต์มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาณิพนธ์
ของ
อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2553

นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตสังักต์มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาณิพนธ์
ของ
อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตสังักต์มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2553

อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย. (2553). *นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา, รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษานิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้โควตา จำนวน 696 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่า t-test, F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร
3. สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียน ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
4. สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านตามความเห็นของนักเรียน ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับสูง
5. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน โดยรวมตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับชั้นเรียน ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างในทุกตัวแปร
6. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
7. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

READING HABIT, READING ENVIRONMENT AT SCHOOL AND AT HOME OF
THE LOWER SECONDARY STUDENTS IN THE UNIVERSITY DEMONSTRATION
SCHOOLS IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

ARTITAYA PHOWPONGHLAI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

May 2010

Artitaya Phowpongkhilai. (2010). *Reading Habit, Reading Environment at School and at Home of the Lower Secondary Students in the University Demonstration Schools in Bangkok*. Master thesis, M.A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Aree Cheunwattana, Assoc Prof. Pawa Panmekha.

This research aimed to study the reading habit, reading environment both at home and school of the lower secondary school students from Bangkok based university demonstration schools according to gender, academic achievement and grade level.

The sample of 696 lower secondary school students was drawn by using quota sampling. A set of questionnaire was designed for data collection. Statistics used in analyzing data included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Pearson's correlation coefficient.

The findings were summarized as follows:

1. The students had moderate levels on reading habits for all attributes.
2. In comparing students' reading habits according to gender, academic achievement and grade level, no difference was found in these variables.
3. The students' opinions towards the influence of school reading environment on their reading habits were shown at moderate levels for all attributes.
4. The students' opinions towards the influence of home reading environment on their reading habits were shown at high levels for all attributes.
5. In comparing the influence of home reading environment on students' reading habits according to gender, academic achievement and grade level, no difference was found in these variables.
6. There was a positive correlation at moderate levels between students' reading habits and school reading environment for all attributes. When considered individual attributes, a moderate level correlation was found between students' reading habits and physical reading environment. Similarly, a moderate level correlation was found between students' reading habits and reading activities.
7. There was a positive correlation at moderate levels between students' reading habits and home reading environment for all attributes. When considered individual attributes, a low level correlation was found between students' reading habits and physical reading environment. However, a moderate level correlation was found between students' reading habits and reading activities.

ปริญญาโท
เรื่อง

นิตยภัทการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ
อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย

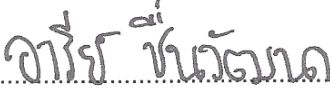
ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

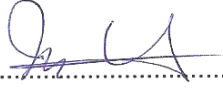
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

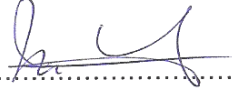

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์เจลิยว พันธุ์สีดา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.อารีย์ ชื่นวัฒนา และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่ให้ความกรุณารับเป็นประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ที่ดีต่อการวิจัย ตลอดจนสละเวลาเพื่อตรวจแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจอย่างมากและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ถึงแม้ว่างานวิจัยนี้จะยังไม่ดีพอแต่ผู้วิจัยได้ตั้งใจและพยายามอย่างเต็มความสามารถ

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ อาจารย์สมฤดี แยมขจร และอาจารย์สมจิตร เจลิมสุวิวัฒนาการ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ณัฐวิภา พันธุ์สีดา ประธานกรรมการสอบปากเปล่าและรองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ ที่ให้ความกรุณามาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า รวมทั้งให้คำแนะนำที่ดีทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อรทัย วารีสอาด อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ห่วงใย เอาใจใส่และเสริมกำลังใจให้ผู้วิจัยเกิดกำลังใจจนทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จ และคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จรงค์ ไรกรนาม ประธานฯ โครงการการศึกษานานาชาติ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคุณบรรเจิด ดีมงคล หัวหน้าหอสมุดแห่งชาติ เชียงใหม่ ที่ให้ความช่วยเหลือเรื่องเวลาและให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ

ขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์และเพื่อให้ได้การวิจัยที่มีคุณภาพ

อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน.....	12
ความหมายของการอ่าน	12
ความสำคัญของการอ่าน	12
ประโยชน์ของการอ่าน	14
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน.....	15
ความหมายของนิสัยรักการอ่าน.....	15
การสร้างนิสัยรักการอ่าน.....	16
สภาพแวดล้อมการอ่าน.....	18
ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการอ่าน.....	18
สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน.....	18
สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน.....	20
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต.....	22
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).....	22
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	24
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).....	25
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปทุมวัน.....	26
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
สภาพแวดล้อมห้องสมุดโรงเรียนสาธิต.....	28
ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม).....	28
ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	29
ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม).....	30
ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.....	31
ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	34
งานวิจัยในประเทศ.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
ประชากร.....	38
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
สมมติฐานในการวิจัย.....	70
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน.....	88
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	5
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	39
3 สถานภาพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	46
4 ลักษณะบางประการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	47
5 นิษัยรักการอ่านของนักเรียน.....	49
6 เปรียบเทียบนิษัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ.....	52
7 เปรียบเทียบนิษัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน.....	52
8 เปรียบเทียบนิษัยรักการอ่าน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน.....	53
9 สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	54
10 สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร.....	57
11 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ.....	59
12 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	62
13 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน.....	65
14 ความสัมพันธ์ของนิษัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการ อ่านที่โรงเรียน.....	68
15 ความสัมพันธ์ของนิษัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการ อ่านที่บ้าน.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยี และความนึกคิด ทุกคนที่อ่านออกเขียนได้จึงจำเป็นต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างอิสระโดยสอดคล้องกับความเป็นไปของโลก

คุณค่าของการอ่านเป็นที่ประจักษ์และยอมรับกันในทุกยุคทุกสมัย การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การพัฒนาสติปัญญา จินตนาการ และอารมณ์ ดังที่ ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) นักปรัชญาชาวอังกฤษกล่าวว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (Reading maketh a full man)” เพราะฉะนั้น ผู้ที่อ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบและมีชีวิตที่ก้าวหน้า การอ่านเปรียบเสมือนกุญแจสำหรับไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก และถ้าได้นำเอาความรู้ที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาให้แก่ตน ชุมชน และสังคม แล้วบุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองดีของสังคม สังคมใดที่ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นนักอ่าน สังคมนั้นก็ย่อมเป็นสังคมแห่งปัญญา และพัฒนาไปสู่ความเจริญได้อย่างรวดเร็ว (จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน. 2547: 21-22)

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะมีอัตราการรู้หนังสืออยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 90 (การศึกษาเพื่อการพัฒนา. 2552: ออนไลน์) แต่สถิติการอ่านของคนไทยกลับต่ำมาก ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป อ่านหนังสือน้อยลงจากเดิม กล่าวคือ ในปี พ.ศ.2548 มีสถิติการอ่านร้อยละ 69.1 แต่ในปี พ.ศ.2551 สถิติลดลงเหลือร้อยละ 66.3 เพราะเด็กมีความสนใจอื่น ๆ เช่น หันไปดูโทรทัศน์มากขึ้น จึงทำให้หนังสือน้อยลง ซึ่งมีผลทำให้จินตนาการของเด็กและคนไทยทั่วไปลดลง ส่วนเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือของคนไทยในปี พ.ศ.2548 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือโดยเฉลี่ย 51 นาทีต่อวัน ส่วนปี พ.ศ.2551 ลดลงเหลือ 39 นาทีต่อวัน โดยกลุ่มเยาวชนเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือมากที่สุด คือ 46 นาทีต่อวัน

สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่านให้เป็น “วาระแห่งชาติ” และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเป็น “วันแห่งการรักการอ่าน” (การเสวนา “ทำไมต้องผลักดันการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ”. 2552: ออนไลน์)

คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย กรรมการ 46 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน และมีกรรมการที่มาจาก กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย นายกสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย เป็นต้น คณะกรรมการนี้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ สามยุคศาสตร์หลักของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย การทำให้คนไทยมี “ความสามารถในการอ่าน” การทำให้คนไทยมี “นิสัยรักการอ่าน” และการทำให้สังคมไทยมี “วัฒนธรรมในการอ่าน” (การเสวนา “ทำไมต้องผลักดันการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ”. 2552: ออนไลน์)

ในการสร้างวัฒนธรรมในการอ่านให้เกิดขึ้นได้ในสังคม สมาชิกในสังคมต้องร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชนและสังคม สถิติการรู้หนังสือของประชาชนในประเทศหนึ่ง ๆ ควรที่มีความสัมพันธ์กับสถิติการอ่าน แต่ในความเป็นจริงแล้ว มิได้เป็นเช่นนั้น เพราะประชาชนที่รู้หนังสือ แต่ถ้าไม่ได้อ่านอยู่เสมอ ก็อาจกลายเป็นผู้ลืมหนังสือได้ ในขณะเดียวกัน ก็มีผู้ที่รู้หนังสือ และได้รับการศึกษาในระดับสูง แต่อ่านเท่าที่จำเป็น เพราะไม่มีนิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่าน โดยเริ่มต้นจากที่บ้านและที่โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านในบุคคลและการพัฒนาวัฒนธรรมในการอ่าน

ผลการวิจัยในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นนิวซีแลนด์ อังกฤษ หรือแม้แต่อเมริกา ต่างชี้ให้เห็นความสำคัญของครอบครัวต่อการพัฒนาด้านการอ่าน เด็กที่ออกเสียงหรืออ่านได้เร็วและรักการอ่านนั้น ส่วนใหญ่จะมีสภาพแวดล้อมในบ้านที่มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ เด็กได้รับประสบการณ์ หรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังเป็นประจำ เด็กมีหนังสือหรือสิ่งตีพิมพ์ให้ได้อ่านอยู่เสมอ มีอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น กระจาด สี ไม้ให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ และมีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องคอยกระตุ้นให้เด็กอ่านและเขียน เด็กได้เห็นสมาชิกในครอบครัวอ่านหนังสืออยู่เป็นประจำ การที่ได้เติบโตในสภาพแวดล้อมเช่นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้กระตุ้นและเป็นต้นแบบนักอ่านนั้นย่อมมีความเป็นไปได้สูงที่เด็กจะมีพัฒนาในการอ่านที่ดีอันนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2552: 5)

โรงเรียนมีบทบาทไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบ้าน เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งแรกที่จะสอนให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ พัฒนาทักษะทางการใช้ภาษา การศึกษาเบื้องต้นในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยมีการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญ การจัดการเรียนการสอนที่อยู่บนฐานของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การมีห้องสมุดที่อุดมด้วยหนังสือและวัสดุการอ่านหลายรูปแบบ หลากหลายสาขาวิชา มีครูและบรรณารักษ์ที่เป็นนักอ่านและร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่าน เป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน พัฒนาการเรียนรู้ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของเด็ก

ในปัจจุบัน สังคมไทยเริ่มให้ความสนใจกับปัญหาการอ่านมากขึ้น โดยมีการประชุมสัมมนา อภิปราย เพื่อแสวงหาหนทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อส่งเสริมให้คนไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนอ่านหนังสือมากขึ้น มีความพยายามที่จะผลิตและเผยแพร่หนังสือเพิ่มขึ้น มีการจัดโครงการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียนต่าง ๆ ตลอดจนการสำรวจสถิติการอ่านของคนวัยต่าง ๆ

ในการสำรวจการใช้เวลาอ่านหนังสือของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปีพ.ศ. 2551 พบว่ากลุ่มเยาวชนถือว่าเป็นกลุ่มที่อ่านหนังสือมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียน ภายหลังโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้นในปีงบประมาณ 2549 และได้รายงานว่ โดยภาพรวม นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอ่านหนังสือมากที่สุด โดยเฉลี่ย 13.20 หน้าต่อวัน 6.43 เล่มต่อเดือน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 13. 2551: ออนไลน์)

การวิจัยด้านสำรวจการอ่านที่น่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งได้แก่ การวิจัยขององค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development - OECD) ระยะแรก เมื่อ ค.ศ. 2000 ซึ่งได้รายงานผลว่านักเรียนไทยที่ผ่านเกณฑ์มีเพียงกลุ่มเดียวคือนักเรียนจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2552: ออนไลน์)

จากการเสวนา เรื่อง “ทำไมต้องผลักดันการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” วันที่ 17 ตุลาคม 2550 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ (การเสวนา “ทำไมต้องผลักดันการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ” 2552: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงไอคิวของเด็กไทยนับวันยิ่งลดลง ซึ่งได้จากการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ไอคิวของเด็กอายุระหว่าง 2-15 ปี ทั้งประเทศไทย โดยสุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15 จังหวัด จากผลการวิจัยพบว่ากรุงเทพฯ เด็กมีไอคิวสูงที่สุดคือประมาณ 110 กว่า ตามด้วยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และสุดท้ายคือภาคใต้ คะแนนต่ำสุดเด็กมีไอคิวประมาณ 90 กว่า ส่วนการแบ่งตามโรงเรียนที่สังกัดแบ่งแยกไอคิวย่อยลงมาปรากฏว่าโรงเรียนสาธิตไอคิวสูงสุดและยิ่งเรียนต่อสูง ไอคิวยิ่งสูงขึ้น

โรงเรียนสาธิตในประเทศไทย ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีทั้งหมด 43 แห่ง แบ่งเป็น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย (ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) 12 แห่ง สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ 29 แห่ง สังกัดมหาวิทยาลัยราชมงคล 1 แห่ง และสังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 1 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552: ออนไลน์) สำหรับโรงเรียนสาธิตที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษานั้นเป็นโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย (ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) เฉพาะที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง 3) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ ประสานมิตร 4) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 5) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่งนี้ เป็นโรงเรียนเก่าแก่ มีชื่อเสียงมานานได้รับการยอมรับในวงการศึกษา นอกจากนี้ ยังได้รับการจัดอันดับให้อยู่ใน 100 โรงเรียน ที่มีชื่อเสียงทางวิชาการและสังคม เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ โดยพิจารณาจากสถิตินักเรียนที่ได้รับทุนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ทุนกพ.) ทุนพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ทุนพสวท.) ทุนสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ทุนสสวท.) ทุนวิทยาศาสตร์ ทุนทางภาษา ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศทั้งทางวิชาการและสังคมรวมไปถึงรางวัลในประเทศ เช่น โรงเรียนต้นแบบ ครูต้นแบบ โรงเรียนรางวัลพระราชทาน ฯลฯ (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2552: ออนไลน์) นอกจากนี้ การวิจัยเกี่ยวกับไอคิว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตมีไอคิวสูงสุด ดังนั้นผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจึงมุ่งหวังที่จะให้บุตรหลานได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่งนี้

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัย (ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ใน กรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ดังกล่าว ว่ามีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนทำให้ครูและผู้บริหารได้ตระหนักถึงบทบาทสำคัญของตนในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็ก

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 5 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 4,754 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สุ่มมาจากประชากรในข้างต้น จำนวนประมาณ 460 คน ซึ่งสูงกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้โควตา (Quota Stratified Random Sampling) โดยที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำหนดโควตาชั้นเรียนละ 40 คน เป็นนักเรียนชาย 20 คน นักเรียนหญิง 20 คน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ชั้นเรียนละ 50 คน เป็นนักเรียนชาย 25 คน นักเรียนหญิง 25 คนดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อโรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย			
1.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	224	40
1.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	210	40
1.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	224	40

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง			
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	10	449	50
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	9	385	50
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	10	417	50
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)			
3.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	6	266	40
3.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	6	280	40
3.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	6	260	40
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน			
4.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	348	50
4.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	359	50
4.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	344	50
5. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์			
5.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	283	40
5.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	289	40
5.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	285	40
รวมทั้งหมด		4,623	660

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต
สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ

1. เพศ ได้แก่

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2.ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

2.1 ระดับสูง

2.2 ระดับปานกลาง

2.3 ระดับต่ำ

3. ระดับชั้นเรียน

3.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ตัวแปรตาม คือ

2.1 นิสัรักการอ่าน

2.2 ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน

2.3 ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นิสัรักการอ่าน** หมายถึง การกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่าน การใฝ่รู้ใฝ่เรียนแต่การอ่านและอ่านจนเคยชิน เป็นคุณลักษณะที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นนิสัย การชอบอ่านจนเป็นนิสัยเมื่อมีเวลาว่าง โดยจะอ่านทุกครั้งที่มีโอกาส และหาโอกาสเพื่ออ่าน ชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิดทุกประเภท อ่านโดยไม่เลือกเวลาและสถานที่เมื่อมีเวลาว่าง มีความต้องการจะอ่านเองโดยไม่ต้องให้ความจำเป็นมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อ่านโดยไม่ต้องรอความอนุเคราะห์หรือพึ่งพาคนอื่น โดยเป็นการอ่านที่กระทำอย่างสม่ำเสมอ พฤติกรรมที่บ่งบอกให้ทราบว่าบุคคลมีนิสัยรักการอ่าน ตัวอย่างเช่น การใช้เวลาว่างโดยการอ่านหนังสือ การซื้อหรือยืมหนังสือมาอ่าน หาโอกาสเพื่ออ่าน การใช้บริการห้องสมุด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน (ดวงพร พวงเพ็ชร์. 2541: 5; ศรีรัตน์ เ็จกลิ่นจันทร์. 2542: 34; ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542ก: 55; สุกุณี เกรียงชัยพร. 2548: 9)

สำหรับนิสัรักการอ่านในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามนิสัรักการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1) การแบ่งระดับนิสัรักการอ่านจะแบ่งเป็น 3 ระดับโดยนำคำตอบของทุกข้อคำถามรวมกันและหาค่าเฉลี่ยและแบ่งตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนน 1.00 – 2.33 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านน้อย คะแนน 2.34 – 3.66 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านปานกลาง คะแนน 3.67 – 5.00 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านมาก (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

2. **ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน** หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนโดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่านที่มีต่อสิ่งแวดล้อม บรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริม

การอ่านให้กับนักเรียน การจัดกิจกรรมจากห้องสมุด ห้องสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เหมาะสมในการอ่าน มีจำนวนหนังสือเพียงพอและหลากหลายประเภทที่เด็กสนใจ บรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้น่าสนใจ ตลอดจนเสริมแรงโดยการให้รางวัลการชมเชย แนะนำการอ่าน เช่น ครูช่วยแนะแนวการอ่าน จัดมุมอ่านหนังสือในห้องเรียน กลุ่มเพื่อนที่ชอบ อ่านหนังสือก็จะขยันอ่านหนังสือ รวมถึงการแบ่งปันหนังสือกันอ่าน

สำหรับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะข้อคำถามแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ ซึ่งมีตัวอย่างข้อคำถามดังนี้ ห้องสมุดมีบรรยากาศดี เช่น อากาศเย็นสบาย ตกแต่งสวยงาม ในห้องเรียนมีมุมหนังสือ หนังสือในห้องสมุดจัดเรียงเป็นระเบียบทำให้ค้นหาหนังสือได้ง่าย เป็นต้น 2) ด้านกิจกรรม ซึ่งมีตัวอย่างข้อคำถามดังนี้ บรรณารักษ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ อาจารย์แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียน นักเรียนนำหนังสือมาแบ่งปันกันอ่านกับเพื่อน เป็นต้น การตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1) การแบ่งระดับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนจะแบ่งเป็น 3 ระดับโดยนำคำตอบของทุกข้อคำถามรวมกันและหาค่าเฉลี่ยและแบ่งตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนน 1.00 – 2.33 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนไม่ดี คะแนน 2.34 – 3.66 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนดีพอใช้ คะแนน 3.67 – 5.00 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนดี (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

3. ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนโดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการอ่านที่มีต่อสิ่งแวดล้อม บรรยากาศภายในบ้านที่ส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก ให้เด็กมีความรู้สึกคุ้นเคยต่อการอ่านจะทำให้เด็กรู้ว่าการอ่านหนังสือที่บ้านเป็นสิ่งที่ตนเองชอบ มีความสะดวกและพึงพอใจที่จะอ่าน ไม่รู้สึกว่าถูกบังคับหรือตึงเครียด เช่น จัดหาหนังสือที่มีคุณภาพ นำอ่าน มีจำนวนเพียงพอและหลากหลายประเภท ที่ตรงตามความสนใจของเด็ก มาวางให้เด็กหยิบไปอ่าน หรือจัดเป็นห้องสมุดหรือมุมอ่านหนังสือ รวมทั้งการเสริมแรงจูงใจโดยการให้รางวัลเป็นหนังสือ และสนับสนุนการเงินในการเลือกซื้อหนังสือที่ตนเองชอบ รวมทั้งปลูกฝังให้เด็กตระหนักถึงประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน

สำหรับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านในการวิจัยครั้งนี้ สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะข้อคำถามแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านกายภาพ ซึ่งมีตัวอย่างข้อคำถามดังนี้ ที่บ้านของนักเรียนมีมุมที่วางหนังสือไว้ให้อ่าน บ้านของนักเรียนมีสถานที่ให้อ่านหนังสืออย่าง สะดวกสบาย เป็นต้น 2) ด้านกิจกรรม ซึ่งมีตัวอย่างข้อคำถามดังนี้ พ่อแม่พานักเรียนไปร้านหนังสือหรืองานจัดแสดงหนังสือ พ่อแม่พูดหรือแสดงกริยาเยอชมเชยเมื่อเห็นนักเรียนอ่านหนังสือ เป็นต้น การตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1) การแบ่งระดับสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านจะแบ่งเป็น 3 ระดับโดยนำคำตอบของทุกข้อคำถามรวมกันและ

หาค่าเฉลี่ยและแบ่งตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนน 1.00 – 2.33 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านไม่ดี คะแนน 2.34 – 3.66 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านดีพอใช้ คะแนน 3.67 – 5.00 หมายถึง สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านดี (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9)

4. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนที่วัดจากคะแนนเฉลี่ยสะสม จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

4.1 ระดับสูง หมายถึง นักเรียนมีคะแนนผลสอบเฉลี่ยสะสม จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.80 – 4.00

4.2 ระดับปานกลาง หมายถึง นักเรียนมีคะแนนผลสอบเฉลี่ยสะสม จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.50 – 3.79

4.3 ระดับต่ำ หมายถึง นักเรียนมีคะแนนผลสอบเฉลี่ยสะสม จนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.49 ลงไป

5. ระดับชั้นเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน แบ่งเป็น

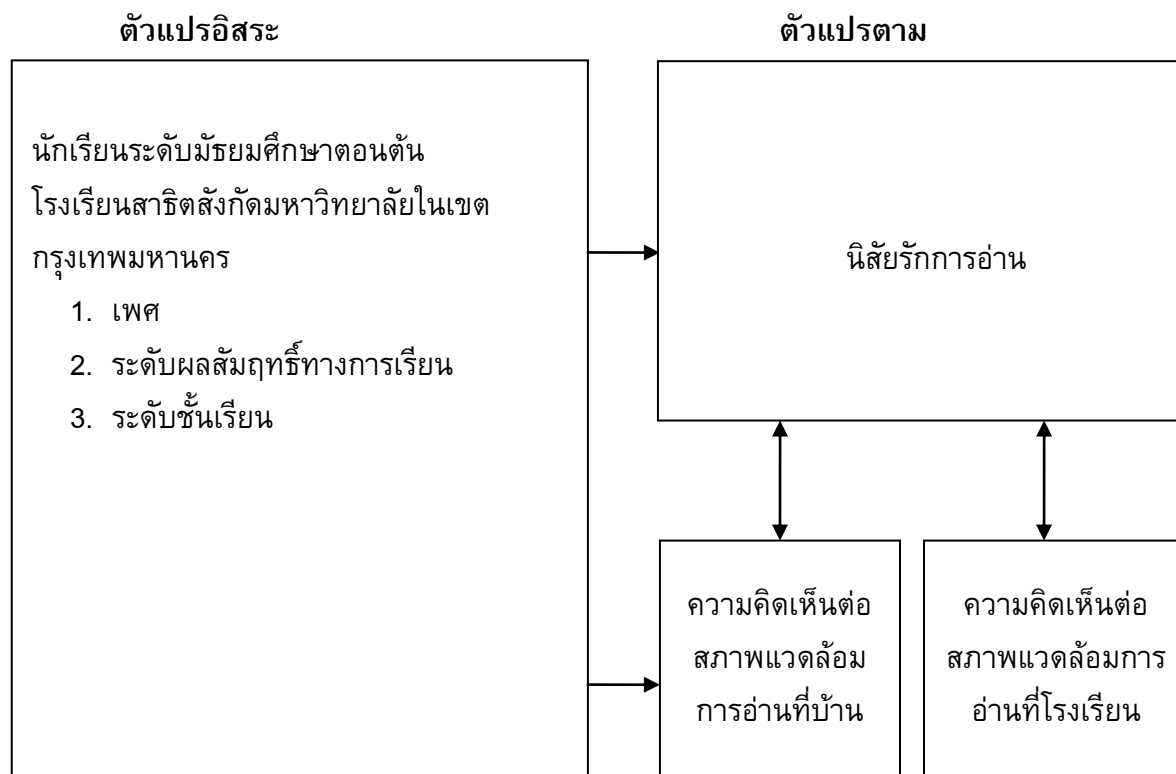
5.1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ปีการศึกษา 2552

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน
7. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการอ่านโรงเรียน
8. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
 - 1.2 ประโยชน์ของการอ่าน
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน
 - 2.2 การสร้างนิสัยรักการอ่าน
3. สภาพแวดล้อมการอ่าน
 - 3.1 สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน
 - 3.2 สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต
ความเป็นมา วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่ง
 - 4.1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 4.2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - 4.3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
 - 4.4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
 - 4.5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. สภาพแวดล้อมห้องสมุดโรงเรียนสาธิต
 - 5.1 ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 5.2 ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - 5.3 ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
 - 5.4 ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
 - 5.5 ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในประเทศ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542ก: 1) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า คือ ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมา

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542: 4) อธิบายว่าการอ่านมิใช่แต่เพียงการออกเสียงตามตัวอักษรอย่างเดียว การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และจากความคิดที่ได้จากการอ่านผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นเครื่องช่วยพิจารณาตัดสินใจนำแนวความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไป

พนิตนันท์ บุญพามี (2542: 1-2) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้ แล้วแปลความหมายออกมาได้ ถ้าอ่านไม่เข้าใจจะถือว่าเป็นการอ่านโดยแท้จริงไม่ได้ เนื่องจากการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร การอ่านเป็นการถ่ายทอดความหมายจนเกิดกระบวนการคิดเพื่อช่วยในการพิจารณาหรือนำความคิดที่ได้ออกมาเพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อไป เช่น ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และช่วยสนองความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ได้ทุกเรื่องราวของความรู้ ซึ่งมีอยู่ในทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท โดยเฉพาะความอยากรู้อยากเห็น ข่าวสารต่าง ๆ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542ก: 2) ปัจจุบันเป็นโลกของข่าวสารข้อมูล มีหนังสือพิมพ์และสื่อต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความรู้ใหม่ ๆ แนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะต้องติดตามให้ทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นการอ่านจึงมีความจำเป็นเพิ่มมากขึ้น และจะต้องพัฒนาการอ่านได้รวดเร็ว รู้จักเลือกเรื่องที่จะอ่าน เข้าใจในสัญลักษณ์ของสื่อต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี จะทำให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความรู้ความสามารถที่จะเอาชนะธรรมชาติ ความยากลำบาก และโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ มนุษย์จึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าวิจัยอยู่ตลอดเวลาโดยอาศัยการอ่าน การอ่านจะทำให้เป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ รู้จักรักษาสิทธิของตน รักษาสุขภาพ ปรับปรุงคุณภาพชีวิต มีมนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม กระทำตนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542 ข: 3)

นอกจากนี้ ไพพรรณ อินทนิล (2546: 7-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน องค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศช่วยกันรณรงค์ให้ทุกคนในโลกนี้อ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักในความสำคัญของการอ่าน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักจะ

เสียเปรียบ กลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันต่อเหตุการณ์ อาจจะถูกหลอกเสียรู้ได้ง่าย และไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความสุขในการเข้าสังคม ในประเทศที่เจริญแล้ว จำนวนประชากรที่อ่านออกเขียนได้จะมีมาก ในชีวิตประจำวันเราจะต้องอาศัยการอ่านเพื่อการดำรงชีวิตแทบทุกเรื่องก็ว่าได้ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนควรจะต้องรู้จักอ่านวิธีใช้ วันหมดอายุ จึงจะสามารถใช้สินค้านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการไปติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานที่ดิน สำนักงานขนส่งทางบก ธนาคาร สถานศึกษา เทศบาล ฯลฯ จำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสือออก จึงจะสามารถไปติดต่อกับหน่วยงานที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว การอ่านหนังสือไม่ออกทำให้บุคคลนั้นรู้สึกตนเองว่าไร้ศักดิ์ศรี ไม่สามารถร่วมพูดคุยเรื่องต่าง ๆ กับผู้อื่นได้อย่างเท่าเทียมกัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เพราะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะการเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในห้องหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น กิจกรรมในสถานศึกษา 80-90% จะต้องอาศัยการอ่าน ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่าน จึงจะสามารถร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้เรียนมักมีความคิดกว้างขวางขึ้น หนังสือเพียงอย่างเดียวสามารถช่วยให้ผู้เรียนคิดไปตามลำดับขั้นได้

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหามองสังคม การพัฒนาสังคมที่ดีนั้นอุปกรณ์สำคัญคือ “การอ่าน” ดังคำกล่าวของคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต (ไพพรรณ อินทนิล. 2546: 8; อ้างอิงจาก คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต. 2539: คำนำ) ที่ว่าสิ่งหนึ่งที่ใช้วัดระดับของบุคคลและสังคมได้ก็คือการรู้หนังสือและการรู้จักใช้ประโยชน์จากหนังสืออย่างเต็มที่ การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศิลธรรม และเชาวน์ปัญญาได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญาและจิตใจ ผลที่ตามมาก็คือ ทำให้สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม แก่ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้อง เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว และสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้อย่างทันที

ความสำคัญของการอ่านอีกประการหนึ่งในสังคมยุคปัจจุบันก็คือ “ช่วยผ่อนคลายความเครียด” ผู้คนในยุคปัจจุบันประสบกับความเครียดสูง จากสภาวะทางเศรษฐกิจ หน้าที่การทำงาน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และสังคมตลอดจนสภาพสิ่งแวดล้อม อากาศ การจราจร ล้วนทำให้เกิดความเครียด ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพ จิตใจ และสังคมตามมา หากเป็นผู้รักการอ่านก็จะสามารถหาทางออก ลดความเครียดได้ด้วยการอ่านหนังสือที่ตนชอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการอ่านนั้นมีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกคนเนื่องจากทุกคนต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคม การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ การทำงานและพัฒนาผลงานให้เจริญก้าวหน้า การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ตลอดจนการพักผ่อนหย่อนใจ กล่าวได้ว่า การอ่านช่วยพัฒนาทั้งสติปัญญาและอารมณ์

ประโยชน์ของการอ่าน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พุทธศักราช 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (แม่้นมาส ขวลิขิต. 2544: 2; อ้างอิงจาก การประชุมใหญ่สามัญประจำปี พุทธศักราช 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ) โดยทรงกล่าวถึงคุณประโยชน์ที่ได้จากการอ่านหนังสือ สรุปได้ดังนี้

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำหนังสือไปไหนมาไหนได้
3. หนังสือเก็บไว้ได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมักมีอายุการใช้งานโดยจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความ
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าว ๆ อ่านละเอียด อ่านข้ามหรืออ่านทุก ๆ ตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมีมากสามารถเลือกอ่านได้เอง
7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่น ทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดใด ๆ โดยเฉพาะได้

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเอง วิเคราะห์เนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง หนังสือบางเล่มมีข้อความที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

การอ่านมีประโยชน์ต่อชีวิตมนุษย์มากมาย ตั้งแต่เกิดมามนุษย์ล้วนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการอ่านด้วยตนเองหรือคนอื่นอ่านให้ฟังเพราะอ่านไม่ออก มนุษย์จะต้องอ่านไปจนกระทั่งอายุมากจนไม่สามารถอ่านด้วยตนเองได้ จึงต้องฟังที่คนอื่นอ่านให้ฟังหรือฟังสื่ออื่น ๆ ดังคำกล่าวตามความเห็นที่มีต่อการอ่านของ ว.วินิจฉัยกุล (ดร.วินิตา ดิถียพันธ์) (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542ข: 6; อ้างอิงจาก ว.วินิจฉัยกุล. ม.ป.ป.) การอ่านหนังสือ เป็นการหาความบันเทิงที่มีประโยชน์หลายอย่าง คือบำรุงสติปัญญาให้เฉลียวฉลาด มีโลกทัศน์กว้างขวางขึ้น เป็นงานอดิเรกที่ประหยัดเวลา และทำได้เกือบทุกสถานที่ทุกเวลา ช่วยระงับความเหงา ความฟุ้งซ่าน ทำให้จิตใจเป็นสมาธิ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542ข: 6)

การอ่านมีความจำเป็นต่อการศึกษาเล่าเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และจนถึงระดับอุดมศึกษา นักเรียนอ่านเพื่อช่วยในการค้นคว้า เขียนรายงาน ทำการบ้าน เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนทั้งในหลักสูตรและ

นอกหลักสูตร หลังจากนั้นเมื่อจบการศึกษาแล้วการอ่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิต

การอ่านเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้มีบุคลิกภาพดี รักษาสุขภาพ ดูแลบ้านเรือนให้สะอาด รักษาสิ่งแวดล้อม รับประทานอาหารถูกหลักอนามัยและโภชนาการ เวลาป่วยรู้จักไปหาหมอ หรือไปโรงพยาบาล รับประทานยาตามที่หมอสั่งอย่างเคร่งครัดรู้จักออกกำลังกายอย่างถูกต้อง เมื่อป่วยไข้เป็นโรคชนิดใด ก็สามารถศึกษาหาความรู้ และรักษาสุขภาพของตนให้ดีจากการอ่านและคำแนะนำของนายแพทย์ การอ่านช่วยให้แนวทางในการปฏิบัติตนให้มีความสุขในชีวิต ซึ่งจะทำให้สุขภาพจิตดี ร่างกายแข็งแรง ความจำดี และมีอายุยืนยาว

การอ่านเพื่อพัฒนาอาชีพก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ อ่านเพื่อที่จะรู้จักที่จะพัฒนางานฝีมือหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทันสมัย การประกอบอาชีพต่าง ๆ จำเป็นจะต้องอ่านเทคนิคและวิธีการที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ลดต้นทุนและปลอดภัย (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542 ก: 3-4)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

ความหมายของนิสัยรักการอ่าน

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542: 34) อธิบายว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง การใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการอ่านและอ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย แม้บางครั้งจะมีปัญหาและอุปสรรคต่อการอ่านบ้างก็ไม่ย่อท้อ คนที่มีนิสัยรักการอ่านย่อมอ่านวัสดุบันทึกความรู้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ หรือแม้แต่กระดาษห่อของ สามารถอ่านได้ ทุกสถานที่ ทุกโอกาส

สกุณี เกรียงชัยพร (2548: 9) ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ ความตั้งใจและต้องการที่จะอ่านเป็นพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ หรือชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส มีความต้องการจะอ่านเองโดยไม่มี ความจำเป็นมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542ก: 55) นิยาม นิสัยรักการอ่าน ไว้ดังนี้ การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิด ทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี คนที่อ่านหนังสือตลอดเวลาเรียกว่า “หนอนหนังสือ”

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชอบอ่านและความสนใจที่จะอ่าน การมุ่งมั่นใฝ่การอ่าน อ่านจนเคยชินและ

อ่านจนติดเป็นนิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ฝึกฝนมาเป็นเวลานาน เกิดเป็นความสุข ความพอใจที่ได้อ่าน ต้องการอ่านหนังสือเองโดยไม่มีสิ่งใดมาบังคับ อ่านหนังสือได้ทุกประเภท ทุกโอกาส และทุกสถานที่

การสร้างนิสัยรักการอ่าน

นิสัยรักการอ่านในบุคคลจะพัฒนาขึ้นมาได้ ต้องปฏิบัติอยู่เป็นเนื่องนิตย์ การอ่านควรเป็นกิจกรรมประจำวัน เป็นกิจกรรมต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสมาคมเกี่ยวกับการอ่านชื่อว่า สมาคมสากลเพื่อการอ่าน (International Reading Association) เริ่มต้นโดยนักการศึกษาชาวอเมริกันที่สำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีสมาชิกอยู่ในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ ประเทศไทยก็มีสมาคมพัฒนาการอ่านเป็นสมาชิก วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ก็คือ ส่งเสริมพัฒนาการอ่าน (แมนมาส ชวลิต. 2544: 77)

การสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เด็กจึงเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็กยังเยาว์วัย และปลูกฝังอย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานหลายปี เพื่อให้เป็นนิสัยที่ยังรากลึกในพฤติกรรมของเด็ก จนกลายเป็นสิ่งที่ทำโดยอัตโนมัติราวกับการหายใจ ซึ่งจะสร้างนิสัยเช่นนี้ได้ หมายความว่ากลวิธีในการสร้างนิสัยต้องเป็นกลวิธีที่ทำให้เด็กเกิดความประทับใจแบบฝังลึก เพราะสำหรับเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็กหากประทับใจในสิ่งใดแล้ว จะเป็นความทรงจำที่ฝังใจไปจนโต หรือแม้แต่ประทับใจไปชั่วชีวิต (อัจฉรา ประดิษฐ์. 2550: 15)

การมีนิสัยรักการอ่านเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาสะสมมากกว่าการบังคับ ควรกำหนดให้เด็ก ๆ ได้ฝึกฝนให้รักการอ่านไปพร้อม ๆ กับการถูกฝึกให้หัดอ่าน ต่อมาเขาจะกลายเป็นนักอ่านที่ดี วิธีการต่อไปนี้ 2 วิธีที่จะช่วยให้เด็กเป็นนักอ่านที่ดีคือ

1. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือครูต้องอ่านให้เด็กฟังก่อน ตั้งแต่เขายังอ่านไม่เป็น
2. ต้องกระตุ้นให้เด็กได้ฝึกอ่านเองโดยอิสระ (วันทนา เมืองจันทร์. 2547: 28)

ซึ่งสอดคล้องกับ จวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542ก: 55) ที่กล่าวว่านิสัยรักการอ่านนี้ ไม่สามารถจะปลูกฝังได้ในระยะเวลาอันสั้น การสร้างนิสัยรักการอ่านให้ได้ผลนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กโดยพ่อแม่ผู้ปกครองและครูเป็นผู้ปลูกฝัง ตลอดจนจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลให้เป็นปัจจัยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็ก และส่งเสริมการอ่านตั้งแต่ก่อน เข้าโรงเรียนในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็กทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายคนได้ค้นพบว่า การสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมาก ควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารก อยู่ในครรภ์ของมารดา จึงจะได้ผลดีต่อสมองของเด็กทารก และเมื่อเด็กเติบโตขึ้นมาก็ต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่านไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ประสบความสำเร็จในชีวิตในหน้าที่การงานและมีนิสัย รักการอ่านไปจนชั่วชีวิต

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542ก: 56-70) อธิบายถึงองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. บ้านหรือครอบครัว การสร้างความสนใจในการอ่านต้องเริ่มที่บ้านก่อน บ้านเป็นสถานที่ที่เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งวัน ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดก็คือพ่อแม่ (โดยเฉพาะแม่) ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ และพี่เลี้ยง การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก สามารถเริ่มได้ตั้งแต่การพัฒนาทารกในครรภ์มารดา เป็นการเตรียมความพร้อมทั้งสมองและอารมณ์เพื่อการเรียนรู้และการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วย

2. โรงเรียน เป็นสถานที่สำคัญรองลงมาจากครอบครัวที่จะต้องให้ความรักและความอบอุ่นเหมือนบ้าน รวมทั้งการเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน โดยจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนสร้างความสามารถหรือทักษะในการอ่านให้กับเด็กไปตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในเรื่องของการอ่านโดยตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน สนับสนุนให้มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐานขึ้นในโรงเรียนและจัดให้มีมุมหนังสือในห้องเรียน จัดสรรงบประมาณสำหรับห้องสมุดในการจัดซื้อหนังสือและวัสดุการอ่านรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและพอเพียง นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดหาบรรณารักษ์ห้องสมุดที่มีความรู้ทางวิชาชีพมาบริหารจัดการห้องสมุด ให้ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่ได้มาตรฐานสามารถสนับสนุนการเรียนการสอน และส่งเสริมการอ่านของนักเรียนในแต่ละระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เชิญชวนให้ครูและนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามวันสำคัญต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีส่วนสำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากเข้าไปอ่านในห้องสมุดเช่นเดียวกัน

นอกจากนั้น ห้องสมุดต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ โดยบรรณารักษ์อาจเป็นผู้ดำเนินการเองหรือจัดร่วมกับครูในโรงเรียน ทั้งนี้อาจจะจัดในชั้นเรียน ห้องสมุด ห้องประชุม หรือกลางแจ้ง เป็นต้น การร่วมมือระหว่างครูกับบรรณารักษ์มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็ก เช่น ครูผู้สอนที่นำกิจกรรมการอ่านของห้องสมุดมาช่วยในการสอนจะทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งเพลิดเพลิน ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องที่สอนได้อย่างรวดเร็ว และช่วยสร้างทักษะการอ่านของเด็ก

3. ชุมชน มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านด้วยการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ และห้องสมุดประชาชน เพื่อบริการการอ่านให้แก่ชุมชน บางชุมชนอาจจะจัดห้องสมุดประชาชนสำหรับเด็กโดยเฉพาะ นอกจากห้องสมุดประชาชนแล้ว หอสมุดแห่งชาติก็มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก มีห้องอ่านหนังสือสำหรับเด็ก มีห้องกิจกรรม มีชั่วโมงเล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ มีการจัดกิจกรรม และการจัดนิทรรศการเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมการอ่าน

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการอ่าน

สภาพแวดล้อมทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อการอ่านสูงมาก เช่น บุคคลใกล้ชิดชอบอ่าน ที่โรงเรียนมีหนังสือดี ๆ ให้อ่าน มีห้องสมุดที่นำไปศึกษาค้นคว้า มีกิจกรรมการอ่านที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความพร้อมของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2549: 2)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน

ครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพราะเป็นสถาบันแรกที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ๆ บุคคลในครอบครัวไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย ผู้ปกครอง ล้วนมีบทบาทในการส่งเสริมให้ลูกหลานรักการอ่าน โดยเริ่มต้นจากการอ่าน “หนังสือสำหรับเด็ก” หรือ “หนังสือนิทาน” ให้เด็กฟัง เพราะหนังสือเหล่านี้มีถ้อยคำและจังหวะที่ไพเราะ อ่อนหวาน นุ่มนวล และมีภาพประกอบสีสันสวยสดงดงามเป็นสิ่งกระตุ้นความสนใจเด็กได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญครอบครัวจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้สัมผัสกับ “การอ่าน” อยู่เสมอในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือบุคคลในครอบครัวต้องเป็นแบบอย่างที่ดี แล้วเด็กก็จะซึมซับนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก (มีเดีย จุฬา. 2549: 14)

จากพระราชนิพนธ์ เรื่อง “แม่” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล่าถึงวิธีการซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงใช้อบรมพระราชโอรส และพระราชธิดานั้น ได้สะท้อนถึงกลวิธีสร้างนิสัยรักการอ่านในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อันเปี่ยมไปด้วยศาสตร์และศิลป์ โดยอาจสังเคราะห์ออกเป็น 10 วิธีการ ที่ประชาชนสามารถนำไปปรับใช้เพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านในครอบครัวของตนได้ ดังนี้

1. ใช้เวลาสบาย ๆ ของครอบครัวเพื่อส่งเสริมการอ่าน
2. เลือกหนังสือดีที่สนุกมาเล่าให้เด็กฟัง
3. ให้เด็กได้รู้เรื่องราวหลากหลาย จากพหุวัฒนธรรม
4. มีกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิด
5. ใช้ทักษะนาฏกรรมในการเล่า
6. ใช้กิจกรรมศิลปะเชื่อมโยงกับการอ่าน
7. สอนให้รู้จักสกัดความรู้และจับใจความสำคัญ
8. ต่อยอดจากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
9. นำเด็กสู่โลกแห่งวรรณคดี
10. พัฒนาทักษะไพรัชภาษาพาสู่โลกกว้าง ([เอเอสทีวี] ASTV ผู้จัดการออนไลน์.

2552: ออนไลน์)

จากหนังสือรักการอ่านเทิดมหाराชินี (นิภาพร มีสุข. 2552: ออนไลน์; อ้างอิงจากรักการอ่านเทิดมหाराชินี: 7-9) ได้เสนอการนำวิธีการข้างต้นไปปรับใช้ ดังนี้

1. การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านเริ่มต้นที่พ่อแม่ พ่อแม่อ่านลูกก็อ่าน พ่อแม่ควรจัดเวลาการอ่านหรือสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับหนังสือที่ชัดเจน แทนที่จะดูทีวีกลับเปลี่ยนเป็นพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือในระหว่างมื้ออาหาร พาลูกไปร้านหนังสือหรือห้องสมุดทุกสัปดาห์ การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านต้องไม่เคร่งเครียด ควรเป็นเรื่องสบาย ๆ ที่ทุกคนในครอบครัวมีความสุขร่วมกันได้
2. หนังสือดีมีคุณภาพที่สนุก เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เด็กผูกพันกับหนังสือและการอ่าน เมื่อได้รู้ว่าลูกชอบเรื่องแบบไหน การส่งเสริมให้เกิดการขวนขวายอ่านเองของลูก ก็จะง่ายขึ้น
3. หนังสือหรือเรื่องราวบางแนวอาจไม่สนุกหรือน่าสนใจนักสำหรับเด็ก ๆ แต่การแนะนำที่มีเสน่ห์โดยพ่อแม่จะขยายขอบฟ้าแห่งการเรียนรู้ของลูกให้กว้างไกลและสร้างแรงบันดาลใจที่หลากหลาย ทำให้ลูกมีความรอบรู้ที่กว้างขวาง มีจิตใจที่เปิดรับความแตกต่าง รู้เหตุผลที่มาที่ไปของวัฒนธรรมต่าง ๆ ในโลกนี้
4. การพัฒนาทักษะการคิดเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ควรทำควบคู่ไปกับการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน เพราะในท้ายที่สุด เราหวังว่าเด็ก ๆ จะใช้ประโยชน์จากการอ่านได้ เด็ก ๆ ไม่อ่านเพื่อที่จะเชื่อ แต่อ่านเพื่อที่จะคิด ทั้งทักษะการคิดระดับต้น (จำ-เข้าใจ-ประยุกต์ใช้) และทักษะการคิดระดับสูง (วิเคราะห์-สังเคราะห์-ประเมิน) ดังนั้นการจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการคิดและสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ
5. วิธีการแบบนาฎการที่ง่ายที่สุดในการเล่าเรื่องสำหรับเด็ก ๆ คือ แยกเสียงบรรยายหรือการเล่าโดยทั่วไป ออกจากเสียงบทสนทนาของตัวละคร เล่าอย่างมีชีวิตชีวาโดยเห็นภาพพจน์ของสิ่งที่เล่าและภาวะอารมณ์ของตัวละคร ออกเสียงชัดเจน ถูกอักขระวิธี แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีลูกเล่นแปลก ๆ บ้าง และที่สำคัญที่สุด มีความสุขในขณะที่เล่าไปพร้อมกับเด็ก ๆ
6. กิจกรรมศิลปะที่เกี่ยวข้องกับหนังสือและการอ่าน นอกจากช่วยพัฒนาสุนทรียภาพในเด็กแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในมิติอื่น ๆ ของเรื่องราว เป็นเสมือนการวิจัยย่อมน ๆ ที่เด็ก ๆ กระทำได้อย่างสนุกสนานอีกด้วย กิจกรรมศิลปะมีหลากหลาย อาทิ วาดรูปบรรยายสี (ด้วยเทคนิคต่าง ๆ – สีเทียน – สีไม้ – สีน้ำ – สีน้ำมัน – สีโปสเตอร์ – สีดิน – สีดอกไม้ – สีพืชผัก) ทำประติมากรรม ทำหุ่น ทำละคร และร้องเพลง
7. เมื่ออ่านแล้วต้องสามารถจับใจความสำคัญและสกัดความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ แรกเริ่มพ่อแม่อาจช่วยสรุป ช่วยสกัดอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยสร้างความคุ้นเคยในระเบียบวิธีการแก่เด็ก ๆ เป็นปฐม ต่อมาอาจฝึกให้เด็กใช้แผนภูมิ แผนภาพต่าง ๆ เช่น แผนภาพใยแมงมุม แผนภาพกังปลา เพื่อหัดจับใจความสำคัญและสกัดความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้ หลายคนคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องยาก แต่ที่จริงแล้วไม่ยากเลยหากเด็กได้มีการฝึกฝนทักษะเหล่านี้อยู่เป็นประจำ
8. พ่อแม่ต้องไวในเรื่องการรับรู้และความสนใจของลูก และเป็นฝ่ายช่วงชิงใช้ประโยชน์จากความสนใจที่เกิดขึ้นแล้วนั้น ๆ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้เสริมหรือนำมาใช้ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

9. การสร้างนิสัยรักการอ่าน ไม่ใช่ส่งเสริมให้เด็กอ่านอะไรก็ได้ การสร้างนิสัยรักการอ่านคือการสร้างนิสัยให้เด็กรู้จักอ่านงานที่มีคุณภาพ เช่น วรรณคดี สารคดี งานวิชาการ และวิธีหรือมีการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อนำสิ่งที่อ่านนั้นมาใช้ประโยชน์หรือสร้างแรงบันดาลใจ

10. การอ่านทำให้รู้จักตนเอง และรู้จักโลก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาทักษะการอ่านไพรัชภาษาในเด็กซึ่งกำลังเติบโตขึ้นท่ามกลางกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกทุกวันนี้ ตำราไทยที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศนั้นล่าช้ากว่าเวลาจริงของเอกสารนั้น ๆ อยู่หลายปี บางเล่มเป็นสิบปี การที่เด็กเข้าถึงหนังสือต่างประเทศได้ ทำให้ไทยรู้เขารู้เราสามารถนำความรู้และเทคโนโลยีสากลมาประสมกับความรู้ไทย เพื่อสร้างสรรค์ประเทศของเราให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไป

นอกจากนี้ ฮีธ (Heath. 2009: Online) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการอ่านที่บ้าน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการสร้างนิสัยรักการอ่านในเด็ก การเติบโตทางด้านการศึกษาและพัฒนาการของเด็ก ดังนี้ คือ ศึกษาความสนใจของลูก และเสาะแสวงหาหนังสือที่ตรงกับความสนใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่ดีเยี่ยม ตัวอย่างเช่น ถ้าลูกชอบอ่านเรื่องไดโนเสาร์ พ่อแม่อาจจะซื้อหนังสือที่มีเรื่องเกี่ยวกับสัตว์เหล่านี้ การค้นหาว่าลูกมีความสนใจอะไรคือหนึ่งในกระบวนการที่ดีที่สุดที่สามารถนำมาใช้ส่งเสริมสนับสนุนการอ่านได้อย่างจริงจัง

การส่งเสริมการอ่านโดยการจัดเตรียมหนังสือที่มีหลากหลายรวมถึงเนื้อหาและลักษณะของหนังสือที่เด็ก ๆ ชอบ เช่น หนังสือ ป๊อบ-อัฟ หนังสือที่มีกิจกรรมในตัวเล่ม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ ไม่เพียงแต่ดึงความสนใจของเด็ก ๆ ให้มีต่อการอ่านและการเรียน แต่ยังเพิ่มพูนทักษะประสาทการเคลื่อนไหวร่างกายของเด็ก ๆ ด้วย ซึ่งอาจเก็บรวบรวมหนังสือที่มีระดับการอ่านที่สูงหรือต่ำกว่าระดับทักษะการอ่านของเด็กก็ได้เพราะนี่ช่วยให้เด็กสนุก อยากอ่าน ไม่เบื่อและพัฒนาทักษะการอ่านขึ้นไปอีกในเวลาเดียวกัน มีหนังสือที่ทันสมัย สิ่งต่อไปที่สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการอ่านที่บ้านและสนับสนุนการอ่านที่บ้าน นั่นคือ การจัดเตรียมที่สำหรับการอ่าน เช่น ตกแต่งสถานที่ตามที่เห็นว่าดีและเหมาะสม และสามารถวางของเล่นที่เด็กอยากเล่นไว้สักชิ้นสองชิ้นตรงที่อ่านหนังสือก็ได้ มุมที่อ่านหนังสือควรมีเก้าอี้ที่นั่งสบาย โต๊ะและอุปกรณ์การเขียนและวาดรูปพร้อม วิธีนี้ช่วยให้ในขณะที่เด็กอ่านเด็กสามารถจดบันทึกหรือแม้แต่วาดรูปเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กอ่าน เด็กจะชอบมีที่ที่อ่านหนังสือของเขาเองเป็นส่วนตัวและที่สำคัญเป็นที่ที่เขาตกแต่งสร้างสรรค์ในสไตล์ที่ตัวเองชอบ นอกจากนี้ยังต้องรวมถึงการให้กำลังใจในการอ่าน นั่นคือ พ่อแม่ นั่งอ่านกับลูก และอ่านให้ลูกฟัง ถ้าพ่อแม่ใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าทำสิ่งอื่น ซึ่งเด็กจะสังเกตได้จากที่พ่อแม่เป็นแบบอย่างและก็จะปฏิบัติตามอย่างโดยไม่ต้องการบังคับ นั่นเป็นสิ่งที่พ่อแม่ได้ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน

โรงเรียนและครูก็มีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่เริ่มต้นจากการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ การสอนความรู้เบื้องต้นใน

สาขาวิชาต่าง ๆ การสอนทักษะในการดำรงชีวิต การอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาและแสวงหาความรู้ และสร้างพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ในประเทศนิวซีแลนด์ เด็กได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้ที่รักการอ่านโดยโรงเรียนในระดับปฐมวัยจำนวนมากที่นั่น ได้จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภาษาตามแนวทางของ Whole Language (WL) หรือการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติ ซึ่งมีความเชื่อว่า การเรียนภาษาให้ได้ผลดีที่สุดนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเด็กได้ใช้ภาษาตามความมุ่งหมายที่แท้จริง และการอ่านเป็นส่วนสำคัญของพัฒนาการในการใช้ภาษา ที่เชื่อมโยงกับการใช้ภาษาด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูด ฟัง หรือเขียน

การเป็นนักอ่านที่ดีนั้น มิใช่เรื่องของความบังเอิญที่เกิดขึ้นได้ในทันที ทว่าเด็กจะต้องใช้เวลาในการสั่งสมการอ่านเป็นระยะเวลาอันพอสมควร จุดเริ่มต้นอาจมาจากหนังสือคุณภาพที่มีหลากหลายในห้องเรียนที่ครูจัดสรรมาให้เลือก เพื่อส่งเสริมให้เด็กกลายเป็นนักอ่านที่ดีตลอดชีวิตของเขา ทั้งนี้นิสัยรักการอ่านจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเด็กได้อ่านเรื่องตรงกับความสนใจของเขาในเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น โปรแกรมการอ่านแบบ WL ของประเทศนิวซีแลนด์ จะเน้นความเข้าใจเนื้อเรื่องมากกว่าการท่องจำตัวหนังสือโดยการอ่าน เขียน หรือสะกด จะไม่เน้นที่ความถูกต้องของหลักภาษาสิ่งที่จำเป็นคือความเข้าใจในเนื้อหาเหล่านั้น ๆ และที่สำคัญคือ ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านหนังสือที่เด็กสามารถเลือกได้เองตามความสนใจ

สำหรับบรรยากาศในห้องเรียนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการอ่าน เริ่มต้นจากการจัดโต๊ะเรียนที่เด็กสามารถนั่งเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันคิดและเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่แต่ละคนได้อ่านมา นอกจากนี้ ครูควรจัดมุมเรียนรู้ภายในห้องอย่างหลากหลาย รวมถึงมุมห้องสมุดที่มองเห็นหนังสือวางไว้ชัดเจนและเป็นระเบียบ มีหนังสือครอบคลุมความสนใจของเด็กเป็นจำนวนอย่างน้อย 4 เท่าของจำนวนนักเรียนในห้อง บริเวณนี้ควรมีเบาะรองนั่งหรือเก้าอี้นั่งด้วย เพื่อจูงใจให้เด็กอยากเข้ามานั่งอ่านหนังสือ (ผกามาลย์ เกษมศรี. 2009: ออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการ และหอสมุดแห่งชาติแห่งประเทศนิวซีแลนด์ (Ministry of Education and National Library of New Zealand. 2002) ได้กำหนดแนวทางสำหรับโรงเรียนในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. ครูต้องใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งทรัพยากรสำคัญในการพัฒนาการรู้หนังสือให้แก่เด็ก
2. บรรณารักษ์จะต้องสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก อันจะช่วยพัฒนาให้เด็กเป็นนักอ่าน ทั้งนี้ โดยสร้างสภาพแวดล้อมของห้องสมุดที่เอื้อต่อการพัฒนาการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากรสารสนเทศ ระบบ และบริการของห้องสมุด
3. โรงเรียนต้องแสวงหากลยุทธ์ในการเพิ่มพูนความรู้ของครูเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน
4. บุคลากรของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นครูหรือบรรณารักษ์ต้องมีนิสัยรักการอ่าน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กนักเรียนในด้านการอ่าน

5. บุคลากรของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรณารักษ์ ต้องใช้กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านในโรงเรียน ตลอดจนในชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่
6. โรงเรียนสามารถขยายประสบการณ์และทักษะในการอ่านของเด็กด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียนกับห้องสมุดประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น นิสัยรักการอ่านเกิดขึ้นได้จากการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยให้เด็กรักการอ่านทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน สภาพแวดล้อมที่บ้าน เกิดได้จากความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เช่น การได้อ่านหนังสือร่วมกัน พูดคุยและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่าน การที่ลูกได้เห็นพ่อแม่อ่านเป็นประจำ การให้ของรางวัลเป็นหนังสือ และการสนับสนุนจากพ่อแม่ให้ลูกเลือกซื้อหนังสือเอง สำหรับสภาพแวดล้อมที่โรงเรียน ก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ครูมีบทบาทเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่การเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนในเรื่องการอ่าน การจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุด ส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมการอ่านที่น่าสนใจ ในห้องเรียนมีมุมหนังสือเพื่อให้นักเรียนได้อ่านเมื่อต้องการ รวมทั้งมีห้องสมุดที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน พร้อมทั้งมีบรรณารักษ์วิชาชีพที่จะทำงานร่วมกับครูผู้สอนในการส่งเสริมการอ่าน

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิตเกิดขึ้นก็เพราะมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยครูในอดีต ได้จัดตั้งเพื่อวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ เช่น เพื่อเป็นสถานที่ฝึกสอน ฝึกงาน และสังเกตการสอนของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาด้านการฝึกหัดครู โดยโรงเรียนสาธิตเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี ค.ศ. 1645 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาฝึกหัดครู และใน ค.ศ. 1788 ได้มีโรงเรียนสาธิตสำหรับการฝึกหัดครูเกิดขึ้นแห่งแรกที่กรุงเบอร์ลิน ประเทศเยอรมนี จากนั้นโรงเรียนสาธิตได้กระจายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และมีการจัดตั้งสมาคมวิทยาลัยครูแห่งสหรัฐอเมริกา และได้วางมาตรฐานของสถาบันการฝึกหัดครู จนมีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนสาธิตมาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับโรงเรียนสาธิตในประเทศไทย ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2475 ชื่อโรงเรียนประถมวัดหัวลำโพง เป็นโรงเรียนฝึกสอนหรือโรงเรียนฝึกงานของแผนกวิชาครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมากรมการฝึกหัดครูได้ตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นเป็นแห่งแรกคือ โรงเรียนสาธิตปทุมวัน เมื่อ พ.ศ. 2496 ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนโรงเรียนสาธิตเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองจึงทำให้ความนิยมนำบุตรหลานมาสมัครเข้าเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี (ณัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. 2547: ออนไลน์) ซึ่งโรงเรียนสาธิตแต่ละแห่งมีความเป็นมา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ดังนี้

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552: ออนไลน์)

ความเป็นมา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2501 โดยศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา เพื่อให้เป็นสถานฝึกปฏิบัติการทางการศึกษา และเป็นสถานที่ฝึกการปฏิบัติงานครูของคณะครุศาสตร์ก่อนที่นิสิตจะจบการศึกษาและไปทำหน้าที่ครูต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติงานในด้านวิชาการของคณะครุศาสตร์
2. เพื่อเป็นสถานศึกษา วิจัย ทดลอง ค้นคว้าหาความรู้ และแนวปฏิบัติที่จะปรับปรุงวิชาครุศาสตร์ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแหล่งวิทยาการทางการจัดและดำเนินการศึกษา การเรียนการสอนในระดับ ต่าง ๆ ที่เน้นทั้งวิชาการและคุณธรรม

ในปีการศึกษา 2501 โรงเรียนได้เปิดรับนักเรียนเป็นปีแรก โดยรับนักเรียนเข้าเรียนสองระดับ คือ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 1

ในปี พ.ศ. 2512 คณะครุศาสตร์ ได้ปรับปรุงระบบงานใหม่ เพื่อให้โรงเรียนสาธิตทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานแก่อาจารย์และนิสิตคณะครุศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น จึงได้แยก หน่วยงานออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายประถม และ ฝ่ายมัธยม มีอาจารย์ใหญ่ ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนแต่ละฝ่าย โดยมีแผนกวิชาประถมศึกษาและแผนกวิชามัธยมศึกษา ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ ภายหลังที่ได้แยกงานบริหารโรงเรียนออกเป็น 2 ฝ่ายแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่อาจารย์ใหญ่จะเปลี่ยนแปลงไปตามวาระของการบริหารงานในโรงเรียน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมมุ่งมั่นพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งความรู้และแหล่งอ้างอิงในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและการเป็นโรงเรียนพัฒนาวิชาชีพครูระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศ

พันธกิจ

1. พัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้ได้มาตรฐานระดับสากล สามารถผลิตนักเรียนที่พร้อมด้วยความรู้คู่คุณธรรม
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้มีสุนทรียภาพในการเรียนรู้ รวมทั้งสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการแสวงหา ความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ
3. จัดประสบการณ์วิชาชีพครู ให้นิสิตเป็นผู้มีสมรรถนะความเป็นผู้นำด้านวิชาชีพและผู้นำสังคม
4. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรของโรงเรียนได้รับการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
5. พัฒนาครูประจำการระดับมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพด้านวิชาการสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ต่อเนื่อง

6. พัฒนางองค์ความรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นแหล่งบริการทางวิชาการ และแหล่งอ้างอิงด้านครุศาสตร์ของประเทศ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.

2552: ออนไลน์)

ความเป็นมา

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พุทธศักราช 2514 กำหนดให้มีคณะศึกษาศาสตร์ และได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้จัดตั้งโรงเรียนสาธิตฯ ขึ้น เพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติการทางด้านศึกษาศาสตร์ และเป็นที่พักอบรมทางวิชาการแก่เยาวชน โดยสภามหาวิทยาลัยได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมี รศ.ดร.อภิรมย์ ณ นคร รักษาการคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ในขณะนั้นเป็นประธาน แต่เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้ทันในปี 2515 ประกอบกับที่ตั้งมหาวิทยาลัยยังไม่แน่นอน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงเริ่มรับนักเรียนได้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2516 เป็นต้นมา โดยเปิดสอนในลักษณะสหศึกษา ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิสัยทัศน์

ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย เพื่อนำไปสู่การเป็นต้นแบบและผู้นำด้านการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน และผู้เรียนให้ทันสมัย และสอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคเทคโนโลยีและสารสนเทศ

พันธกิจ

1. ให้การสนับสนุนและร่วมมือกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในการควบคุมดูแล นิเทศ และประเมินผลการปฏิบัติการฝึกสอนและฝึกงานของนักศึกษา
2. ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการบริหารจัดการระดับมัธยมศึกษา ให้เป็นตัวอย่างการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาทั่วไป
3. มุ่งผลิตและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามคุณสมบัติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
4. สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความเป็นเลิศทั้งด้านวิชาการ กีฬา ศิลปะ ดนตรี และเทคโนโลยี
5. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) (โรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม). 2552: ออนไลน์)

ความเป็นมา

โรงเรียนนี้เปิดสอนวันแรกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2495 รับนักเรียนเข้าเรียนมัธยม
1 จำนวน 65 คน และเปิดสอนชั้นสูงขึ้น ปีละชั้นตามลำดับ ใน พ.ศ. 2497 โรงเรียนฝึกหัดครู
ชั้นสูง ประสานมิตรได้รับการยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสาน
มิตร ตาม พ.ร.บ. วิทยาลัยวิชาการศึกษา โรงเรียนประสานมิตร จึงเปลี่ยนเป็นโรงเรียนมัธยมสาธิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เรียกย่อว่า ม.ว.ศ. ใน พ.ศ.2509 กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติ
ให้โรงเรียนมัธยมสาธิตเป็น "โรงเรียนมัธยมแบบประสม" แห่งแรกของกรุงเทพมหานคร เปิดสอน
วิชาการต่างๆ หลายนายวิชา ตามความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความ
ถนัด ความสามารถ และความพอใจผลการเรียนการสอน "มัธยมแบบประสม" นี้ ทำให้
กระทรวงศึกษาธิการหันมาสนใจจัดตั้งโรงเรียนมัธยมแบบประสมทั้งในกรุงเทพมหานคร (ที่โรงเรียน
สามเสนวิทยาลัย) และต่างจังหวัดอีกเกือบ 50 โรงเรียน ทดลองวิธีการอยู่เกือบ 10 ปี จึงได้มีการ
เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาระดับมัธยมครั้งใหญ่ คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2521

วันที่ 15 มกราคม 2517 คณะรัฐมนตรีให้ยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็น
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน
2517 ดังนั้น โรงเรียนสาธิตแห่งนี้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ใช้ชื่อย่อว่า ม.ม.ศ. ตามชื่อย่อของมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2534 ผู้บริหาร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประกาศรวมโรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร และมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2538 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประกาศให้แยกการบริหารโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร เป็นฝ่ายมัธยมและฝ่ายประถม โดยให้มีผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เป็นผู้บริหารงานของแต่ละโรงเรียน

ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่
6 ระดับชั้นละ 6 ห้องเรียน

วิสัยทัศน์

เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นจะพัฒนาให้เป็นศูนย์ต้นแบบ ด้านการจัดการ
เรียนการสอน การสร้างและพัฒนานวัตกรรม การสาธิต ทดลอง และวิจัยทางการศึกษา ฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นสูง เผยแพร่องค์ความรู้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศอย่าง
มีคุณภาพ และให้บริการสังคมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถผลิตบัณฑิต บุคลากรทาง

การศึกษา พัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และศักยภาพทางวิชาการในระดับสากล บนพื้นฐานทางสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. ร่วมผลิตบัณฑิต และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ
2. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ให้บริการสังคมด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่สังคม
4. เป็นแหล่งเผยแพร่องค์ความรู้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สืบสานและสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. 2552: ออนไลน์)

ความเป็นมา

ปี พ.ศ. 2496 โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน ได้ก่อตั้งขึ้นตามดำริของ ฯพณฯ ศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น โดยเริ่มวางโครงการดำเนินการจัดการเรียนการสอน กำหนดตั้งเป็นหน่วยสาธิตในแผนกฝึกหัดครูมัธยมของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา สังกัดกองเตรียมอุดมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนับเป็นโรงเรียนแห่งแรกที่เรียกชื่อว่า โรงเรียนสาธิต

ปีการศึกษา 2497 เปิดรับนักเรียนเป็นปีการศึกษาแรกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ป.5 ในปัจจุบัน) และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.2 ในปัจจุบัน) ชั้นละ 2 ห้องเรียน ในปีการศึกษา 2498 ยกฐานะเป็นโรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ และเปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาครบ 6 ชั้น

ปีการศึกษา 2499 และจึงได้มีการขยายขยายสถานที่เรียนเพิ่มขึ้นให้เหมาะสม

ปีการศึกษา 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน ได้เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โรงเรียนจึงเปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน หรือ โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทบวงมหาวิทยาลัย

วิสัยทัศน์

เป็นสถานศึกษาที่ดำเนินการด้านการค้นคว้า วิจัย สร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม การเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีความเป็นสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย แล้วเผยแพร่สู่สังคม พร้อมทั้งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่ผู้เรียน เพื่อความเป็นครูคุณภาพ ที่ทันเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและ กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความพร้อมและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีสุขภาพดี และมีความเป็นสากลบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย รักษัธรรมาชาติและสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
3. มุ่งวิจัย สร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้และเผยแพร่สู่สังคม
4. ร่วมมือกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อ เสริมสร้างความเป็นครูคุณภาพ
5. ส่งเสริมและร่วมมือกับชุมชน เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการด้านวิชาการและการประกอบ อาชีพให้แก่ประชาคม
6. ทำนุบำรุง และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
7. สร้างความร่วมมือด้านวิชาการ กีฬา และศิลปวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. 2552: ออนไลน์)

ความเป็นมา

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2514 เพื่อใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานทางการฝึกหัดครู ระดับปริญญาของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ เป็นสถานที่ศึกษา วิจัย ทดลองค้นคว้าวิชาทางด้านการ ศึกษา ตลอดจนเป็นสถาบันให้การศึกษ อบรม กุลบุตร กุลธิดา ตามระดับความสามารถ สติปัญญา ความถนัดและความสนใจ โดยมี ศ.ดร.อุบล เรียงสุวรรณ เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นอาจารย์ ใหญ่คนแรก ปัจจุบันโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีสถานภาพเป็นศูนย์วิจัยและ พัฒนาการศึกษโดยมีฐานะเทียบเท่าภาควิชาในคณะศึกษาศาสตร์ และเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นเรียนละ 7 ห้องเรียน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็น องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา เป็นต้นแบบวิชาชีพครู สร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนา นักเรียนให้เป็นพลโลกที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของความเป็นไทยและสามารถแข่งขันในสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ที่มีมาตรฐาน
2. วิจัยและพัฒนา นวัตกรรมทางการศึกษา
3. สร้างนักเรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีศักยภาพในการพัฒนา ตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมไทย

4. ให้บริการและความร่วมมือทางวิชาการแก่สังคม

ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

โรงเรียนสาธิตเป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิตและนักศึกษาเพื่อเป็นผู้มีคุณภาพและพัฒนาในวิชาชีพ เป็นแหล่งค้นคว้า ทดลอง และวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในระดับต่างๆ โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และมีคุณธรรม เป็นทรัพยากรบุคคลที่ดีในสังคม ความมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตโดยมุ่งเน้นเรื่องการสอนและฝึกฝนให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทั้งทางด้านวิชาการและสังคมโดยได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดความมุ่งหมายดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งถือได้ว่าห้องสมุดเป็นศูนย์กลางทางด้านวิชาการ เป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศที่หลากหลายและสอดคล้องกับหลักสูตรของการเรียนการสอนรวมทั้งมีข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อให้บริการในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ในการประกอบการเรียนการสอนของทั้งนักเรียนและอาจารย์ เป็นศูนย์การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และจัดทำโครงการสนับสนุนในด้านวิชาการ

สภาพแวดล้อมห้องสมุดโรงเรียนสาธิต

โรงเรียนสาธิตกำหนดนโยบายของการดำเนินงานห้องสมุดไว้เป็นหลักสำคัญ เนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมและจัดเก็บ รวมถึงจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนและบุคลากร และมุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

วิศรา โปรดปราน บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) (2552: สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุดซึ่งปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนโดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาการให้บริการในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ห้องสมุดมีหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดที่ทำเป็นประจำ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ แก่นักเรียน บุคลากรภายในโรงเรียน และผู้ปกครอง จัดนิทรรศการ เช่น แนะนำหนังสือใหม่ประจำสัปดาห์ จัดทำมุมหนังสือ

การสอนการใช้ห้องสมุดมีการเรียนการสอนสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลาในสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเบื้องต้น ทรัพยากรที่มีในห้องสมุด วิธีการสืบค้นข้อมูลและการค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สอนเกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด การเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถ และสามารถสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สอนเกี่ยวกับการค้นคว้าและการเขียนรายงาน

ห้องสมุดได้รับงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสือภาคเรียนละ 1 แสนบาท และวารสารและหนังสือพิมพ์ภาคเรียนละ 36,000 บาท การสั่งซื้อหนังสือโดยส่วนใหญ่บรรณารักษ์เป็นผู้คัดเลือกซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และมีบางส่วนที่อาจารย์ผู้สอนเสนอให้ห้องสมุดสั่งซื้อ

ห้องสมุดตั้งอยู่ที่ อาคารศาลาเด็กดี 45 เปิดให้บริการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07:10 – 16:40 น. เว้นวันหยุดราชการ บุคลากรของห้องสมุดมีทั้งหมด 4 คน มีตำแหน่งบรรณารักษ์ 1 คน และอาจารย์บรรณารักษ์ 1 คน

บริการของห้องสมุด มีดังนี้

1. บริการยืม – คืน ทรัพยากรสารสนเทศ
2. บริการวารสารและหนังสือพิมพ์
3. บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้า
4. บริการจองห้องเพื่อค้นคว้าข้อมูล
5. บริการจองหนังสือ
6. บริการการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต

ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

จิตภา มีเพชร หัวหน้าห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2552: สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้องสมุดซึ่งได้ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน ห้องสมุดอยู่ในกำกับดูแลของผู้บริหารโรงเรียนและร่วมกับฝ่ายวิชาการ หากห้องสมุดจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านบรรณารักษ์จะจัดเสนอโครงการโดยตรงกับผู้อำนวยการ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจัดขึ้นทุกปี เช่น สัปดาห์ห้องสมุด แข่งขันการตอบปัญหา การจัดจำหน่ายหนังสือ เป็นต้น ซึ่งจะจัดขึ้นตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมในแต่ละปีการศึกษา แต่ทางโรงเรียนก็ไม่สามารถนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านภายนอกได้เนื่องจาก เวลาในการเรียนมีน้อย และการส่งเสริมการอ่านจะประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องทำอย่างต่อเนื่อง และต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนรวมทั้งวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ในเรื่องของการส่งเสริมการอ่าน หากให้บรรณารักษ์ส่งเสริมการอ่านแค่ไหนก็ไม่มีผล

การสอนการใช้ห้องสมุด ซึ่งอยู่ในวิชาเลือกเสรี ตั้งแต่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกตามความสมัครใจ และเปิดรับในแต่ละชั้นเรียนละไม่เกิน 30 คน แต่นักเรียนก็จะมาสมัครเกินจำนวนที่เปิดรับ ปัจจุบันชั้นเรียนละ 40-50 คน สำหรับมัธยมต้นจะสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเบื้องต้น และสำหรับมัธยมปลายจะสอนเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การสืบค้นสารสนเทศ การเขียนรายงาน และการเลือกอ่านและเลือกซื้อสารสนเทศต่างๆ ส่วนนักเรียนที่ไม่ได้เลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดนี้ก็จะเข้ามาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการสอบถามบรรณารักษ์หรือถามเพื่อน ซึ่งในความคิดเห็นของบรรณารักษ์ควรจะมีการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดอย่างน้อย 1 ภาคเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการใช้ห้องสมุด

และเห็นประโยชน์ของห้องสมุด รวมทั้งบรรณารักษ์สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านได้อย่างเต็มที่และนักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังให้เกิดนิสัยรักการอ่านอย่างทั่วถึงไม่เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

ห้องสมุดได้รับงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสืออย่างไม่จำกัด ซึ่งผู้บริหารจะให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างมาก โดยส่วนมากการสั่งซื้อหนังสือบรรณารักษ์จะเป็นผู้คัดเลือก เนื่องจากไม่ค่อยได้รับความร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ บรรณารักษ์ได้เคยจัดทำจดหมายแจ้งและส่งหนังสือให้คัดเลือกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และส่งให้นักเรียนในห้องเรียน คัดเลือกและแจ้งรายการหนังสือที่สนใจสั่งซื้อมายังบรรณารักษ์ ก็ได้เฉพาะหนังสือบันเทิงคดี ส่วนหนังสือตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อาจารย์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ แม้ที่จริงแล้วในการสั่งซื้อต้องซื้อตามเนื้อหาการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และที่ผ่านมามบรรณารักษ์ได้ทำโครงการพาอาจารย์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไปคัดเลือกหนังสือแต่ก็ไม่ได้รับหนังสือตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เท่าที่ควร และปัจจุบันบรรณารักษ์ใช้การประชาสัมพันธ์แจ้งวันที่บรรณารักษ์จะไปสั่งซื้อหนังสือให้อาจารย์ทุกท่านทราบหากท่านใดต้องการหนังสืออะไรก็ให้แจ้งกลับมายังบรรณารักษ์แต่ก็ได้รับการแจ้งกลับมาน้อยมาก

ห้องสมุดตั้งอยู่ที่ อาคาร DS6 ชั้น 1 เปิดให้บริการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07:30 – 16:30 น. เว้นวันหยุดราชการ บุคลากรของห้องสมุดมีทั้งหมด 3 คน มีตำแหน่งบรรณารักษ์ 2 คน

บริการของห้องสมุด มีดังนี้

1. บริการยืม – คืน
2. บริการจองหนังสือ
3. บริการตอบคำถามเพื่อช่วยการค้นคว้า
4. บริการสืบค้นทรัพยากรห้องสมุด

ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ไข่มุก เหล่าสุนทร บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) (2552: สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายในการดำเนินงานของห้องสมุด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านและสามารถค้นคว้าสื่อสิ่งพิมพ์ได้ด้วยตนเอง เป็นแหล่งของการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต และเป็นมุมทำงาน หาความรู้เพิ่มเติม ของนักเรียนและบุคลากรภายในห้องสมุดได้จัดมุมต่าง ๆ ออกเป็นมุมอ่านหนังสือทั่วไป มุมวารสาร มุมหนังสืออ่านเล่นและหนังสือสอบ และบรรยากาศในห้องสมุดตกแต่งสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจให้เด็กเข้ามาใช้บริการ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด ได้จัดขึ้นทุกปี ได้แก่ 1) โครงการยอดนักอ่าน 2) โครงการรักหนังสือ”ประกวดเรื่องสั้น ครั้งที่ 3” 3)โครงการประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด 4) โครงการมหัศจรรย์โลกนักอ่าน และ 5)โครงการนักค้นคว้าน้อย ซึ่งในการจัดกิจกรรมห้องสมุดได้

มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

การสอนการใช้ห้องสมุดโดยเปิดเป็นนิซารักการอ่านและห้องสมุดซึ่งสอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาคฤดูร้อนก่อนเปิดภาคการเรียนการสอนปกติ เวลาในการเรียนการสอน 15 วัน วันละ 1 ชั่วโมงครึ่ง เนื่องจากช่วงภาคเรียนนี้มีการสอนพื้นฐานหลายรายวิชา

ห้องสมุดได้รับงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือโดยประมาณปีละ 3 แสนบาท โดยบรรณารักษ์แจ้งให้อาจารย์ผู้สอนได้มีส่วนคัดเลือกหนังสือซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน

ห้องสมุดตั้งอยู่ที่ อาคาร วิทยวิโรฒ ชั้น 2 เปิดให้บริการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07:00 – 17:30 น. เว้นวันหยุดราชการ บุคลากรของห้องสมุดมีทั้งหมด 3 คน มีตำแหน่งบรรณารักษ์ 1 คน บริการของห้องสมุด มีดังนี้

1. บริการยืม – คืนหนังสือ
2. บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว้าให้แก่นักเรียนและบุคลากร
3. บริการจองห้องสมุด
4. บริการจองห้องดูหนังฟังเพลง

ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

สมฤดี แยมขจร หัวหน้างานห้องสมุดห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (2552: สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิบัติตามหลักและนโยบายเหมือนกับห้องสมุดโรงเรียนโดยทั่วไป ซึ่งให้บริการนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน. ให้บริการนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และบุคลากรในโรงเรียน ห้องสมุดได้จัดอยู่ในกลุ่มพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มย่อยของกลุ่มวิชาการ

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านห้องสมุดได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาแล้วหลายปีและมีหลายโครงการ เช่น โครงการอ่านเฉลิมพระเกียรติเป็นกิจกรรมวางทุกงานอ่านทุกคน อ่านทุกวันพุธในห้องเรียน ช่วงเช้าก่อนเคารพธงชาติจะมีสัญญาณบอกเริ่มกิจกรรม นักเรียนอ่านหนังสือที่ตนเองชอบและสรุปลงบันทึกการอ่าน โครงการมุมความรู้คู่ห้องเรียน ระยะเวลาในการจัดทำโครงการประมาณ 1 ปี การศึกษา และมีการจัดประกวดและแข่งขันการอ่าน มอบของรางวัลและมอบเกียรติบัตรให้นักเรียน ในโครงการดังกล่าวได้รับความสนใจและความร่วมมือจากนักเรียนและอาจารย์เป็นอย่างดี และมีการจัดสัปดาห์ห้องสมุด ซึ่งมีการนำหนังสือที่น่าสนใจมาจัดแสดง และมีร้านมาจำหน่ายหนังสือในราคาถูก ในปีการศึกษาหน้าจะจัดโครงการชมรมรักการอ่านสาธิตปทุมวัน สำหรับโครงการนี้ได้ขอทุนจากสภาการศึกษาแห่งชาติ นอกจากนี้ทุกกลุ่มสาระจะแทรกในเรื่องของการอ่านคิดวิเคราะห์ ตามหลักและนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียน เช่น กลุ่มคณิตศาสตร์ อ่านและบันทึกเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และทุกกลุ่มจะนำนักเรียนเข้ามาใช้บริการห้องสมุด รู้จักการใช้

ห้องสมุด รู้จักหนังสือ และรู้จักการค้นคว้า ในปัจจุบันห้องสมุดมีขนาดเล็กซึ่งไม่สามารถขยายพื้นที่ได้ แต่ก็ยังไม่ใช่ปัญหาในการจัดเก็บหนังสือในห้องสมุด แต่ก็จัดมุมหนังสือต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว เช่น มุมอ้างอิง มุมหนังสือใหม่ มุมเยาวชน มุมอ่านสบาย และมุมหนังสือนอกเวลา เป็นต้น

การสอนการใช้ห้องสมุดโดยใช้ชื่อว่า วิชากิจกรรมห้องสมุด มีการเรียนการสอน 2 ระดับคือ 1) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การสอนจะเน้นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด การสืบค้น การส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนบันทึกการอ่านในชั่วโมงและให้อาจารย์ผู้สอนเซ็นรับรอง และกิจกรรมนิทานให้นักเรียนทำเป็นรูปเล่ม 2) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การสอนเรื่องการสืบค้น การรู้สารสนเทศ และการเขียนรายงาน

ห้องสมุดได้รับงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือโดยไม่จำกัดแต่ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน และจัดหาตามความต้องการของอาจารย์ผู้สอนที่เสนอเข้าห้องสมุด และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อการสั่งซื้ออีกด้วย

ห้องสมุดตั้งอยู่ที่ อาคารสาธิตปทุมวัน 4 ชั้น 3 เปิดให้บริการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07:00 – 17:00 น. เว้นวันหยุดราชการ บุคลากรของห้องสมุดมีทั้งหมด 3 คน มีตำแหน่งบรรณารักษ์ 2 คน

บริการของห้องสมุด มีดังนี้

1. บริการยืม – คืน ทรัพยากรสารสนเทศ
2. บริการวารสารและหนังสือพิมพ์
3. บริการตอบคำถามเพื่อช่วยค้นคว้า
4. บริการสืบค้นข้อมูล
5. บริการจองหนังสือ

ห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

ศูนย์ ทองศิริประภา หัวหน้าห้องสมุดห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (2552: สัมภาษณ์) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและวางนโยบายของห้องสมุดนั้นจัดทำโดยฝ่ายวิชาการ ซึ่งมีรองอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ดูแลในรายละเอียดคือการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้าใช้บริการให้มากที่สุดและเห็นความสำคัญของห้องสมุด เนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญในโรงเรียน ให้บริการนักเรียนและบุคลากรภายในโรงเรียน ปัจจุบันห้องสมุดได้เพิ่มรูปแบบการจัดห้องสมุดโดยได้แบ่งเป็น ศูนย์สื่อการเรียนรู้ เช่น มี CD ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละวิชา ห้องสมุดเพลง ห้องสมุดธรรมชาติ ห้องสมุดเยาวชน เพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมเฉพาะส่วนที่สนใจได้สะดวกสบายขึ้น

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะจัดขึ้นทุกปี โดยแทรกกิจกรรมในวิชาทักษะการค้นคว้า เช่น การบันทึกการอ่าน ซึ่งอาจารย์บรรณารักษ์ผู้สอนเป็นผู้ทำกิจกรรมนี้เอง และห้องสมุดได้ร่วมมือกับบริษัทนานมีบุ๊คส์ และบริษัทแปลนฟอร์คิดส์ ปีละ 1 ครั้ง การแนะนำหนังสือใหม่ให้นักเรียนได้ทราบและเข้ามาใช้บริการ โดยจัดเข้าตู้หนังสือใหม่ที่ด้านหน้าทางเข้า นักเรียนที่สนใจสามารถติดต่อขอจองและขอยืมได้ที่บรรณารักษ์ นอกจากหนังสือใหม่แล้วบรรณารักษ์ได้คัดเลือกหนังสือดี นำออกมาวางที่ชั้นที่นักเรียนมองเห็นได้ง่าย เพราะถ้าวางอยู่ในชั้นนักเรียนก็ไม่สามารถทราบได้ ในส่วนของการใช้คอมพิวเตอร์ห้องสมุดได้จัดแนะนำการใช้อินเทอร์เน็ตแนะนำเว็บไซต์ที่มีประโยชน์

การสอนการใช้ห้องสมุดมีการสอนโดยใช้สื่อวิชา ทักษะการค้นคว้า เริ่มสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 สอนเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นการใช้ห้องสมุด ทรัพยากรในห้องสมุด การยืมหนังสือ และให้นักเรียนได้เลือกหนังสือที่ตนเองสนใจ และสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การแนะนำการใช้ห้องสมุดซึ่งแทรกอยู่ในวิชาแนะแนว ในภาคเรียนที่ 1 จำนวน 1 คาบเรียนเพื่อทบทวนการใช้ห้องสมุดอีกครั้ง สำหรับการค้นหาหนังสือนักเรียนที่เข้าห้องสมุดบ่อยๆ จะค้นหาหนังสือได้เอง แต่ถ้านักเรียนค้นหาไม่เจอก็จะสอบถามบรรณารักษ์

ห้องสมุดได้รับงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือโดยไม่จำกัด ซึ่งการดำเนินงานการสั่งซื้อหนังสือนั้นห้องสมุดจะสอบถามความต้องการของอาจารย์และนักเรียน และบางส่วนห้องสมุดคัดเลือกเอง โดยต้องสอดคล้องหลักสูตรการเรียนการสอน

ห้องสมุดตั้งอยู่ที่ อาคารอุบลเรียงสุวรรณ ชั้น 2 เปิดให้บริการ วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 07:10 – 16:40 น. ในวันหยุดราชการ บุคลากรของห้องสมุดมีทั้งหมด 4 คน มีตำแหน่งบรรณารักษ์ 1 คนและตำแหน่งอาจารย์บรรณารักษ์ 2 คน

บริการของห้องสมุด มีดังนี้

1. บริการสารสนเทศประเภทต่าง ๆ
2. บริการยืม – คืน สารสนเทศ
3. บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูล
4. บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า
5. บริการสำรองห้องสมุด และหนังสือ เพื่อการสอนรายวิชา
6. บริการแนะนำการอ่านและการใช้ห้องสมุด
7. บริการ Internet
8. บริการสารสนเทศระหว่างห้องสมุด
9. บริการถ่ายสำเนาเอกสาร
10. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

โบลท์ (Bolt. 1992: Abstract) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเลือกหนังสือไว้ที่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษาของบิดามารดา ที่ตั้งของโรงเรียน (ในเมืองและในชนบท) เพศ ระดับชั้นเรียน และอายุ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียน รวมถึงการศึกษาตัวแปรจากครอบครัวด้านนิสัยรักการอ่านของบิดามารดา พี่เลี้ยง ความคาดหวังของบิดามารดา การใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็ก การเข้าถึงและการใช้วัสดุในการอ่าน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เกรด 4, 6 และ 8 จำนวน 314 คน จากโรงเรียนในเมืองนิวยอร์กและเมืองลาบราเดอร์ ประเทศแคนาดา โดยเป็นโรงเรียนในเมือง 2 โรงเรียนและโรงเรียนในชนบท 5 โรงเรียนรวมไปถึงผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนดังกล่าวด้วย ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้านของนักเรียนมีอิทธิพลในทางบวกต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญคือ ระดับการศึกษาของบิดามารดา สำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ได้แก่ นิสัยรักการอ่านของบิดามารดา การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากวัสดุเพื่อการอ่าน และความคาดหวังของบิดามารดา

นิวแมน (Neuman. 1986: 338-339) ศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในบ้านที่มีผลโดยตรงกับการใช้เวลาว่างของนักเรียน เกรด 5 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน เกรด 5 จำนวน 254 คน และผู้ปกครองจำนวน 84 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียน เกรด 5 อ่านหนังสือในเวลาว่างเฉลี่ย 2.33 เล่มต่อเดือน เด็กผู้หญิงอ่านมากกว่าเด็กผู้ชาย เวลาว่างในการอ่านแต่ละครั้ง เฉลี่ย 15 นาทีต่อวัน เด็กมักจะใช้ช่วงเวลาก่อนนอนและช่วงเวลาพักผ่อนกับครอบครัวเป็นช่วงเวลาในการอ่านมากที่สุด ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการอ่านสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็ก

ลิว (Liu. 1992: Abstract) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่าน ซึ่งประกอบด้วย ภูมิหลังของครอบครัว การกระตุ้นจากครอบครัว เวลาในการอ่าน และลักษณะทางจิตสังคม ได้แก่ ความวิตกกังวล มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจในการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับไฮสคูลจำนวน 1,849 คน แบ่งเป็นนักเรียนหญิง 1,003 คน นักเรียนชาย 846 คน จากผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังของครอบครัว มโนทัศน์แห่งตน ความเชื่ออำนาจในตนและเวลาในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน การกระตุ้นจากครอบครัวและแรงจูงใจในการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ส่วนความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการอ่าน

สเตลเทนแคมป์ (Steltenkamp. 1992: Abstract) ศึกษาทัศนคติและนิสัยการอ่านของนักเรียนระดับไฮสคูล จากการสอบถามสิ่งที่อ่าน ความพึงพอใจ สภาพแวดล้อมในการอ่านจากครอบครัว เพื่อน และโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีการอ่านสิ่งพิมพ์มาก โดยอ่านนิตยสารมากที่สุด นักเรียนที่อ่านมากเป็นผู้ชอบอ่านและได้รับการส่งเสริมให้รักการอ่านจากที่บ้าน

นักเรียนเหล่านี้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีเพื่อน ๆ ชอบอ่าน นอกจากนี้ ยังพบว่าความสนใจอ่านขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือและความสนใจของเพื่อน ประสบการณ์จากการอ่านที่ร่วมกับครอบครัวและเพื่อนมีส่วนช่วยให้เกิดความชอบอ่านในห้องเรียนอีกด้วย

งานวิจัยในประเทศ

ดวงพร พวงเพ็ชร์ (2541: 84-96) ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 416 คน การวิจัยนี้ได้แบ่งการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการให้ความรู้ ด้านการเป็นตัวอย่าง ด้านการเสริมแรง และด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านในระดับปานกลาง นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยรวมพบว่าจากด้านการให้ความรู้ ด้านการเป็นตัวอย่าง ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนชาย และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่าน การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้ง 4 ด้าน ทำนายนิสัยรักการอ่านได้ดีกว่าการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพียงด้านเดียว โดยที่การจัดสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายได้สูงสุด

ปราณี รัตนัง (2541: บทคัดย่อ) ศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนและเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามตัวแปรคัตสรร ได้แก่ เพศ ระดับคะแนนเฉลี่ย ที่อยู่อาศัยปัจจุบันของนักเรียน และรายได้ ระดับการศึกษา สภาพการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 454 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามตัวแปรคัตสรร พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันและนักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันมีนิสัยรักการอ่านต่างกัน นักเรียนที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันแตกต่างกันมีนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีผู้ปกครองรายได้แตกต่างกันและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีนิสัยรักการอ่านต่างกัน และนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านที่บ้านแตกต่างกันมีนิสัยรักการอ่านต่างกัน

ถาวร บุษบวงษ์ (2546: 54-58) ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรี จำนวน 605 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองกับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันสูงสุด การส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมากที่สุด และความสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวแปร ที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน พบว่ามีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า โดยการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของ

ผู้ปกครองส่งผลเป็นอันดับ 1 การส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียน ส่งผลเป็นอันดับ 2 การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยของผู้ปกครอง ส่งผลเป็นอันดับ 3 และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันของผู้ปกครอง ส่งผลเป็นอันดับ 4 ดังนั้นในการปลูกฝังหรือพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดูแลกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะครูและผู้ปกครองควรมีแผนพัฒนานักเรียนร่วมกัน โดยผู้ปกครองต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอ่าน กล่าวคือ อ่านหนังสือให้เด็กเห็นเป็นประจำ และควรจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็กไว้ที่บ้าน

สฤณี เกรียงชัยพร (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร คือ

- 1) องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ครอบครัว สภาพแวดล้อมในโรงเรียนและสังคม
- 2) องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัยในการเรียน บุคลิกภาพ และแรงจูงใจในการอ่าน
- 3) องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้อง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- 4) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด และการสนับสนุนด้านการอ่านของครู และ
- 5) องค์ประกอบด้านสังคม ได้แก่ การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ และการใช้เทคโนโลยี

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จำนวน 316 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสัยในการเรียน แรงจูงใจในการอ่าน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด การสนับสนุนด้านการอ่านของครู การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ และการใช้เทคโนโลยี องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ การสนับสนุนด้านการอ่านของครูในโรงเรียน แรงจูงใจในการอ่าน การใช้เทคโนโลยี การรับสื่อและสิ่งพิมพ์ และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

จิตรลดา ไมตรีจิตต์ (2549: 58-62) ศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เครื่องมือในการวิจัย คือแบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และแบบสังเกตนิสัยรักการอ่านของนักเรียนซึ่งเป็นแบบสังเกตสำหรับครูประจำชั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับสูงและนักเรียนชายอยู่ในระดับปานกลาง นิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ส่งผลให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั้นเกิดขึ้นได้จากสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน ครอบครัว สนับสนุนการอ่าน การใช้เวลาอ่านหนังสือร่วมกัน การเสริมแรงจูงใจในการอ่าน โดยผู้ปกครอง ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการอ่านและมีหนังสือที่เด็กตรงกับความสนใจไว้ที่บ้าน ซึ่งการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมากที่สุด และจากสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน การสนับสนุนการอ่านของครู การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด มุมอ่านหนังสือในห้องเรียนและกลุ่มเพื่อนชักชวนกันอ่าน เป็นอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 5 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 4,623 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สุ่มมาจากประชากรในข้างต้น จำนวน 696 คน ซึ่งสูงกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้โควตา (Quota Stratified Random Sampling) โดยที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำหนดโควตาชั้นเรียนละ 40 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 20 คน นักเรียนหญิง 20 คน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ชั้นเรียนละ 50 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 25 คน นักเรียนหญิง 25 คน รวม 660 คน แต่ในการจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เผื่อจำนวนไว้สำหรับการไม่ได้รับคืนจึงจัดส่งไปทั้งหมด 720 ชุด ได้รับกลับคืนมาพบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 696 ชุด ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต
สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

ชื่อโรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย			
1.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	224	37
1.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	210	39
1.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	224	45
2. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง			
2.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	10	449	50
2.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	9	385	52
2.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	10	417	48
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)			
3.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	6	266	38
3.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	6	280	44
3.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	6	260	38
4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน			
4.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	348	48
4.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	359	51
4.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	344	51
5. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์			
5.1 มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	283	51
5.2 มัธยมศึกษาปีที่ 2	7	289	49
5.3 มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	285	55
รวมทั้งหมด		4,623	696

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมี 4 ตอน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้าน

2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้าน

3. ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมการอ่าน ซึ่งสร้างโดย จิตรลดา ไผตรีจิตต์ (2549: ภาคผนวก ข) ดวงพร พวงเพ็ชร์ (2541: ภาคผนวก ข) ถาวร บุปผางษ์ (2546: ภาคผนวก ข) ปราณี รัตน์ (2541: ภาคผนวก 58-69) และสกุณี เกียรติชัยพร (2548: ภาคผนวก ก)

4. สัมภาษณ์นักเรียนที่ได้รางวัลจากการอ่านและนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลจากการอ่านในโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 4 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่ได้รางวัลจากการอ่าน 2 คน และนักเรียนที่ไม่ได้รับรางวัลจากการอ่าน 2 คน ทั้งหมดจำนวน 20 คน โดยสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมทางการอ่านและสภาพแวดล้อมการอ่าน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5. สร้างข้อคำถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษามาจากข้อ 1-4 มาเป็นแบบสอบถามนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดา ผู้ที่นักเรียนพักอาศัยอยู่ด้วย นักเรียนได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การเดินทางไป-กลับโรงเรียน การทำกิจกรรมในเวลาว่างของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการแสดงออกถึงความชอบอ่าน โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการอ่านให้แก่นักเรียนที่โรงเรียน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่โรงเรียนและด้านกิจกรรมที่โรงเรียน โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองให้กับนักเรียนที่บ้าน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่บ้านและด้านกิจกรรมที่บ้าน โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด/ไม่ได้ใช้ (1)

6. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา และความชัดเจนของข้อคำถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท ดังนี้

6.1 ใช้ประโยคให้สมบูรณ์เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ถูกต้องและครบถ้วน เช่น ข้าพเจ้าขอของขวัญเป็นหนังสือจากผู้ปกครอง ควรแก้ไขเป็น ข้าพเจ้าจะดีใจมากถ้าผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

6.2 ปรับปรุงข้อคำถามที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่เข้าใจยากให้เหมาะสมกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นประโยคที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้นพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบข้อคำถาม เช่น ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือทุกประเภท ทั้งหนังสือเรียน หนังสืออ่านเล่น หนังสือการ์ตูน

6.3 ระบุสถานที่ที่ใช้ในข้อคำถามเพื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดทุกวัน ควรแก้ไขเป็น ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนทุกวัน

6.4 แก้ไขรูปแบบของตารางแบบสอบถามเพื่อเพิ่มเนื้อที่ของข้อคำถามให้จบภายในบรรทัดเดียวกันและลดจำนวนหน้าของแบบสอบถามให้น้อยลง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 85 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรง (Validity) ของเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

7.1 รศ.ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงษ์ อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

7.2 อาจารย์สมฤดี แยมขจร หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียนและหัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

7.3 อาจารย์สมจิตร ฉลิมสุวิวัฒนาการ อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

8. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) พบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไปทั้ง 85 ข้อ แต่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้ปรับแก้ข้อคำถามบางข้อและเพิ่มข้อคำถาม 3 ข้อ จึงได้ข้อคำถามในตอนี่ 1 ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 รวมทั้งหมด 88 ข้อ ดังนี้

8.1 ข้อคำถามตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถาม 9 ข้อ

8.2 ข้อคำถามตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) เดิมมีข้อคำถาม 33 ข้อ เมื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.6 ขึ้นไป ทุกข้อ และผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มข้อคำถาม 2 ข้อ รวมเป็นได้ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 35 ข้อ

8.3 ข้อคำถามตอนที่ 3 สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน มีข้อคำถาม 23 ข้อ เมื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.6 ขึ้นไป ทุกข้อ

8.4 ข้อคำถามตอนที่ 4 สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน เดิมมีข้อคำถาม 20 ข้อ เมื่อหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.6 ขึ้นไป ทุกข้อ และผู้เชี่ยวชาญให้เพิ่มข้อคำถาม 1 ข้อ รวมเป็นได้ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 21 ข้อ

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาบัตรอีกครั้งหนึ่ง และได้รับการเห็นชอบให้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โรงเรียนสารวิทยา และโรงเรียนหอวัง ซึ่งไม่ใช่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่เป็นโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน ทั้งหมดจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนละ 10 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน และนักเรียนหญิง 5 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามทั้ง 30 ฉบับ ในระหว่างวันที่ 11 มกราคม - 22 มกราคม 2552 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 30 ฉบับ จากนั้นนำมาคำนวณเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราซ (Cronbach α -Coefficient) แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.927 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.898 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.888 และแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.952 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ที่ฝ่ายงานวิจัยของโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่งทั้งงานสารบรรณของโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำหรับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ส่งที่อาจารย์สมฤดี แยมขจร หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียนและหัวหน้างานห้องสมุด ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2553 ถึง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553 รวมระยะเวลาที่แจกแบบสอบถามจำนวน 18 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 720 ชุด

1.3 แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา จำนวนทั้งหมด 720 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 24 ชุด ดังนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 696 ชุด ซึ่งมากกว่า

จำนวนชั้นต่ำที่กำหนดไว้ไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์ ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและ มารดา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้รับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การเดินทางไป-กลับโรงเรียนของนักเรียน การทำกิจกรรมในเวลาว่างของนักเรียน ซึ่งคำตอบเป็นแบบตัวเลือก

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัด นิสัยรักการอ่าน) ตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่โรงเรียน และด้านทางกิจกรรมที่โรงเรียน ตอนที่ 4 ซึ่งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่บ้าน และด้านกิจกรรมที่บ้าน นำเสนอเป็นผลรวมและรายชื่อ ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบ ดังนี้

ตอบชองมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ตอบชองมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ตอบชองปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ตอบชองน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ตอบชองน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม และรายชื่อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ 3 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 9) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 มีนิสัยรักการอ่าน มีสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านและมีสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 มีนิสัยรักการอ่าน มีสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านและมีสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายความว่า มีนิสัยรักการอ่าน มีสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านและมีสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ในระดับน้อย

1.3 ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่าน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ

1.4 ใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่าน โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe)

1.5 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยใช้เกณฑ์กำหนดในการแปลความหมาย ดังนี้ (มุกดา ตันชัย. 2549: 33)

0.80	หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.60	ถึง 0.79	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.40	ถึง 0.59	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.20	ถึง 0.39	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.19	หรือต่ำกว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
a	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี b กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
b	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a กำกับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ม.1	คือ	มัธยมศึกษาปีที่ 1
ม.2	คือ	มัธยมศึกษาปีที่ 2
ม.3	คือ	มัธยมศึกษาปีที่ 3

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน
 - 2.1 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ
 - 2.2 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.3 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน
3. สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

4. สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

- 4.1 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ
- 4.2 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน
5. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน
6. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูง						
มัธยมศึกษาปีที่ 1	29	4.17	45	6.47	74	10.63
มัธยมศึกษาปีที่ 2	38	5.46	45	6.47	83	11.93
มัธยมศึกษาปีที่ 3	46	6.61	58	8.33	104	14.94
รวม	113	16.24	148	21.26	261	37.50
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปานกลาง						
มัธยมศึกษาปีที่ 1	30	4.31	45	6.47	75	10.78
มัธยมศึกษาปีที่ 2	47	6.75	44	6.32	91	13.07
มัธยมศึกษาปีที่ 3	47	6.75	39	5.60	86	12.36
รวม	124	17.82	128	18.39	252	36.21
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำ						
มัธยมศึกษาปีที่ 1	42	6.03	33	4.74	75	10.78
มัธยมศึกษาปีที่ 2	37	5.32	24	3.45	61	8.76
มัธยมศึกษาปีที่ 3	26	3.74	21	3.02	47	6.75
รวม	105	15.09	78	11.21	183	26.29

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นเรียน						
มัธยมศึกษาปีที่ 1	101	14.5	123	17.7	224	32.2
มัธยมศึกษาปีที่ 2	122	17.5	113	16.2	235	33.7
มัธยมศึกษาปีที่ 3	119	17.1	118	17.0	237	34.1
รวม	342	49.1	354	50.9	696	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง (ร้อยละ 50.9) เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 34.1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (ร้อยละ 37.50)

ตาราง 4 ลักษณะบางประการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา						
สูงกว่าปริญญาตรี	178	25.6	165	23.7	343	49.3
ปริญญาตรี	134	19.3	150	21.6	284	40.8
อนุปริญญา หรือ ปวส.	11	1.6	20	2.9	31	4.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.	12	1.7	15	2.2	27	3.9
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	7	1.0	4	0.6	11	1.6
รวม	342	49.1	354	50.9	696	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา						
สูงกว่าปริญญาตรี	135	19.4	140	20.1	275	29.6
ปริญญาตรี	176	25.3	173	24.9	348	50.1
อนุปริญญา หรือ ปวส.	11	1.6	21	3.0	34	4.6
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.	13	1.9	14	2.0	27	3.9
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	7	1.0	6	0.9	13	1.9
รวม	342	49.1	354	50.9	696	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้รับจากบิดามารดหรือผู้ปกครอง						
มากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	23	3.3	13	1.9	36	5.2
3,000 – 4,999 บาท	104	14.9	90	12.9	194	27.9
2,000 – 3,999 บาท	68	9.8	105	15.1	173	24.9
1,001 – 1,999 บาท	113	16.2	110	15.8	232	32.0
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท	34	4.9	36	5.2	70	10.1
รวม	342	49.1	354	50.9	696	100.0
นักเรียน						
สถานภาพ	จำนวน			ร้อยละ		
การเดินทางไป – กลับ โรงเรียน*						
ที่บ้านขับรถมาส่ง	585			84.1		
ใช้บริการรถแท็กซี่	75			10.8		
ใช้บริการรถรับ-ส่งนักเรียนหรือรถโรงเรียน	29			4.2		
ใช้บริการรถเมล์โดยสาร	110			15.8		
ใช้บริการรถไฟฟ้า BTS หรือ MRT	173			24.9		
อื่นๆ (เดินหรือปั่นจักรยาน)	4			0.6		
การทำกิจกรรมเมื่อมีเวลาว่าง*						
อ่านหนังสือ	451			64.8		
ดูโทรทัศน์	522			75.0		
ฟังเพลง	507			72.8		
เล่นเกมคอมพิวเตอร์	501			72.0		
เล่นกีฬา	269			38.6		
เลี้ยงสัตว์	176			25.3		
แชทกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต	395			56.8		
ทำงานศิลปะ เช่น วาดรูป ประติมากรรมสิ่งของ	176			25.3		
อื่นๆ (เล่นดนตรีหรือร้องเพลง)	5			0.7		

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 4 แสดงว่า ลักษณะบางประการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นดังนี้ การศึกษาสูงสุดของบิดาคือ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 49.3) การศึกษาสูงสุดของมารดาคือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 50.1) นักเรียนได้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต่อเดือน 1,001 – 1,999 บาท (ร้อยละ 32.0)

นักเรียนเดินทางไป – กลับ โรงเรียนโดยที่บ้านขับรถมาส่ง (ร้อยละ 84.1) นักเรียนทำกิจกรรมเมื่อมีเวลาว่างคือ ดูโทรทัศน์ (ร้อยละ 75.0) ฟังเพลง (ร้อยละ 72.8) เล่นเกมคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 72.0) อ่านหนังสือ (ร้อยละ 64.8) และแชทกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 56.8) ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 นิสัยรักการอ่านของนักเรียน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ข้าพเจ้าจะดีใจมากถ้าผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ	3.45	1.06	ปานกลาง
2. ถ้าข้าพเจ้ามีเงินเหลือเก็บจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว ข้าพเจ้าจะนำไปซื้อหนังสือ	3.25	1.12	ปานกลาง
3. ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะอ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน	3.61	1.08	มาก
4. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือในวันหยุดหรือวันเสาร์-อาทิตย์ มากกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน	3.18	1.19	ปานกลาง
5. เวลาไปสถานที่ต่าง ๆ ข้าพเจ้ามักจะนำหนังสือติดตัวไปอ่านด้วยเสมอ	3.26	1.29	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือบนรถในระหว่างการเดินทาง	2.96	1.35	ปานกลาง
7. เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องน้ำเพื่อทำธุระส่วนตัว ข้าพเจ้ามักนำหนังสือเข้าไปอ่านด้วย	2.75	1.44	ปานกลาง
8. ข้าพเจ้าชอบติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ จาก การอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุ	2.70	1.19	ปานกลาง
9. ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนทุกวัน	2.26	1.24	น้อย
10. ข้าพเจ้าชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนไปอ่าน	2.19	1.20	น้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. ข้าพเจ้าเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้า หาความรู้และข้อมูลต่าง ๆ	2.72	1.2 6	ปานกลาง
12. ข้าพเจ้าชอบไปห้องสมุดโรงเรียน เพราะมีหนังสือใหม่ ๆ ให้เลือกอ่านเสมอ	2.47	1.24	น้อย
13. ข้าพเจ้าชอบไปห้องสมุดเพราะมีหนังสือ หลากหลายประเภทให้เลือกอ่าน	2.75	1.29	ปานกลาง
14. ทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนเข้า ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด	1.96	1.17	น้อย
15. ทุกวันหลังรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ ข้าพเจ้าจะเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด	2.11	1.19	น้อย
16. ทุกวันหลังเลิกเรียนข้าพเจ้าจะเข้าไปอ่านหนังสือ ในห้องสมุด	2.23	1.22	น้อย
17. เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งข้าพเจ้า จะหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่านเพื่อให้หายสงสัย	2.90	1.24	ปานกลาง
18. ข้าพเจ้าจะหาหนังสือมาอ่านเพิ่มเติมเอง หลังจากที่เรียนไปแล้วในแต่ละวิชา	2.77	1.18	ปานกลาง
19. ถ้าหนังสือเล่มที่ข้าพเจ้าอ่านแล้วสนุก ข้าพเจ้าจะแนะนำให้เพื่อนอ่านด้วย	3.45	1.27	ปานกลาง
20. ทุกครั้งที่ห้องสมุดจัดกิจกรรมการอ่าน ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมด้วยเสมอ	2.64	1.28	ปานกลาง
21. ถ้าข้าพเจ้ามีเวลาว่าง หรือวันหยุด ข้าพเจ้าจะไปร้านหนังสือ	3.43	1.27	ปานกลาง
22. ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปร้านหนังสือ มักซื้อหนังสือกลับมาด้วยเสมอ	3.50	1.27	มาก
23. ข้าพเจ้าชอบไปชมงานมหกรรมหนังสือหรือ งานสัปดาห์หนังสือที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	3.76	1.30	มาก
24. เวลาที่ผู้ปกครองพาข้าพเจ้าไปห้างสรรพสินค้าข้าพเจ้าชอบ แหวะดูหนังสือในร้านหนังสือที่ห้างสรรพสินค้านั้น ๆ	3.88	1.12	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
25. ข้าพเจ้าเก็บรักษาหนังสือที่ซื้อมาเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ	3.76	1.16	มาก
26. หนังสือประเภทการ์ตูนญี่ปุ่นหรือนวนิยาย ข้าพเจ้าจะเช่า มาอ่านมากกว่าที่จะซื้อมาเป็นสมบัติส่วนตัว	2.47	1.38	น้อย
27. ข้าพเจ้าติดตามอ่านงานเขียนของนักเขียน ที่ข้าพเจ้าชอบ	3.38	1.33	ปานกลาง
28. ถ้าข้าพเจ้าทราบว่าผู้ปกครองมีหนังสือที่น่าสนใจ ข้าพเจ้าจะขอยืมมาอ่าน	3.34	1.24	ปานกลาง
29. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น ฯลฯ	4.05	1.14	มาก
30. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือสารคดี เช่น ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ การเมือง ประวัติศาสตร์ ฯลฯ	2.89	1.29	ปานกลาง
31. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือทุกประเภท ทั้งหนังสือเรียน หนังสืออ่านเล่น หนังสือการ์ตูน	3.32	1.10	ปานกลาง
32. ข้าพเจ้าใช้เวลาพักผ่อนโดยการอ่านหนังสือ	3.32	1.22	ปานกลาง
33. หากมีเวลาว่างจากการเรียน ข้าพเจ้ามักจะอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.22	1.22	ปานกลาง
34. เวลาอ่านหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบแล้ว ข้าพเจ้าสามารถสรุปได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร	3.66	1.14	มาก
35. เมื่อข้าพเจ้าทราบข่าวเกี่ยวกับ หนังสือที่ได้รับรางวัล หนังสือชายดีแล้วรู้สึกอยากอ่าน หรือไปหามาอ่าน	3.37	1.23	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.06	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน พบว่าพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติระดับมากมี 7 ข้อ ได้แก่ ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น ฯลฯ ($\bar{X} = 4.05$) เวลาที่ผู้ปกครองพาข้าพเจ้าไปห้างสรรพสินค้าข้าพเจ้าชอบแวะดูหนังสือในร้านหนังสือที่ห้างสรรพสินค้านั้นๆ ($\bar{X} = 3.88$) ข้าพเจ้าชอบไปชมงานมหกรรมหนังสือหรืองานสัปดาห์หนังสือที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ($\bar{X} = 3.76$) ข้าพเจ้าเก็บรักษาหนังสือที่ซื้อมาเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 3.76$) เวลาอ่านหนังสือเรื่อง

ใดเรื่องหนึ่งจบแล้วข้าพเจ้าสามารถสรุปได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ($\bar{X} = 3.66$) ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะอ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน ($\bar{X} = 3.61$) ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปร้านหนังสือมักซื้อหนังสือกลับมาด้วยเสมอ ($\bar{X} = 3.50$)

2.1 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ ปรากฏตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ

คะแนน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	3.07	0.81	3.04	0.65	0.46

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2.2 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนน	\bar{X}	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			F
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	\bar{X}	3.09	3.06	2.99	1.09

$$F_{(0.5; df 2, 694)} = 3.00$$

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

2.3 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่าน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน

คะแนน		ม.1	ม.2	ม.3	F
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	\bar{X}	3.08	3.04	3.04	0.21

$$F_{(0.5; df 2, 694)} = 3.00$$

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

3. สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกายภาพ			
1. ในบริเวณโรงเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ให้นั่งอ่านหนังสือ ได้อย่างสบายนอกเหนือจากในห้องสมุดหรือ ในห้องเรียน เช่น ใต้ต้นไม้	3.44	1.12	ปานกลาง
2. ในห้องเรียนของนักเรียนมีมุมหนังสือ ที่จัดไว้ให้ทุกคนได้หยิบอ่านได้	3.12	1.33	ปานกลาง
3. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี เช่น ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย	3.51	1.09	มาก
4. ห้องสมุดที่โรงเรียนเงียบสงบ เหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน	3.45	1.13	ปานกลาง
5. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีมุมที่นั่งอ่านหนังสือได้ตามสบาย นั่งหรือนอนอ่านก็ได้	3.25	1.20	ปานกลาง
6. หนังสือในห้องสมุดที่โรงเรียนจัดเรียง อย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย	3.47	1.09	ปานกลาง
7. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือที่หลากหลาย ตรงกับความต้องการอ่านของนักเรียน	3.35	1.12	ปานกลาง
8. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือที่อาจารย์ผู้สอน ในวิชาต่าง ๆ กำหนดให้อ่านประกอบ การเรียนเรื่องนั้น ๆ หรือแนะนำให้อ่าน	3.39	1.08	ปานกลาง
9. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือเพียงพอ สำหรับให้นักเรียนค้นคว้า	3.40	1.11	ปานกลาง
10. ห้องสมุดที่โรงเรียนเปิดช่วงเวลาให้บริการ มากเพียงพอ	3.35	1.13	ปานกลาง
11. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหา ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้	3.65	1.18	มาก
รวม	3.40	0.79	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกิจกรรม			
12. ที่โรงเรียนมีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด	3.39	1.18	ปานกลาง
13. ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบเช่น แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านแนะนำหนังสือใหม่ จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ	3.32	1.12	ปานกลาง
14. ห้องสมุดที่โรงเรียนประชาสัมพันธ์หนังสือใหม่ให้นักเรียนทราบเป็นประจำ เช่น จัดมุมแนะนำ ดิจบอร์ดประชาสัมพันธ์	3.18	1.08	ปานกลาง
15. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีกิจกรรมแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ เช่น เชิญนักเขียนหรือนักอ่านมาร่วมสนทนาแนะนำหนังสือจัดนิทรรศการหนังสือที่ได้รับรางวัล ฯลฯ	3.10	1.18	ปานกลาง
16. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด	3.04	1.25	ปานกลาง
17. เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุดนักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา	3.56	1.13	มาก
18. อาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน	3.54	1.05	มาก
19. อาจารย์บรรณารักษ์แนะนำหนังสือดีให้อ่าน	3.21	1.15	ปานกลาง
20. อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ แนะนำหนังสือดี ๆ ที่อ่านแล้ว ให้นักเรียนอ่านด้วย	3.28	1.11	ปานกลาง
21. อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน	3.31	1.10	ปานกลาง
22. อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน	3.31	1.07	ปานกลาง
23. เพื่อนๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจมาแบ่งปันกันอ่าน	3.60	1.10	มาก
รวม	3.32	0.79	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.36	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ห้องสมุดที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้ ($\bar{X} = 3.65$) และห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย ($\bar{X} = 3.51$) ข้อที่นักเรียนมีความเห็นที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ตั้งแต่ 3.40 ขึ้นไปมี 4 ข้อ ดังนี้ หนังสือในห้องสมุดที่โรงเรียนจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย ($\bar{X} = 3.47$) ห้องสมุดที่โรงเรียนเงียบสงบเหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน ($\bar{X} = 3.45$) ในบริเวณโรงเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ให้นั่งอ่านหนังสือได้อย่างสบายนอกเหนือจากในห้องสมุดหรือในห้องเรียน เช่น ใต้ต้นไม้ ($\bar{X} = 3.44$) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือเพียงพอสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า ($\bar{X} = 3.40$)

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ เพื่อนๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจมาแบ่งปันกันอ่าน ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุด นักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.56$) และอาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.54$) ข้อที่นักเรียนมีความเห็นที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ตั้งแต่ 3.30 ขึ้นไปมี 4 ข้อ ดังนี้ ที่โรงเรียนมีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 3.39$) ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบ เช่น แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือใหม่ จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ ($\bar{X} = 3.32$) อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ($\bar{X} = 3.31$) และอาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน ($\bar{X} = 3.31$)

4. สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านตามความเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านกายภาพ			
1. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีมุมที่จัดหนังสือต่าง ๆ ไว้อ่าน	3.97	1.07	มาก
2. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือ ได้อย่างสะดวกสบาย	3.99	0.98	มาก
3. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือ ส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ	4.07	0.99	มาก
4. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตทำให้ข้าพเจ้าสามารถค้นหา ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง	4.25	1.01	มาก
รวม	4.07	0.82	มาก
ด้านกิจกรรม			
5. ที่บ้านของข้าพเจ้าใช้เวลาว่างด้วยการ อ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว	3.09	1.15	ปานกลาง
6. ผู้ปกครองอธิบายให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ ของการอ่านหนังสือ	3.50	1.12	มาก
7. ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ มาให้ข้าพเจ้าอ่านเสมอ	3.55	1.14	มาก
8. ผู้ปกครองชมเชยข้าพเจ้าทุกครั้ง ที่ข้าพเจ้าแสดงความสามารถในการอ่าน	3.35	1.14	ปานกลาง
9. ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ	3.51	1.18	มาก
10. ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำ ที่ให้ข้าพเจ้าเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน	3.41	1.23	ปานกลาง
11. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์ หรือทำกิจกรรมอื่น	3.23	1.17	ปานกลาง
12. ผู้ปกครองชักชวนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.48	1.15	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
13. ผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของรางวัลหรือเป็นของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น วันเกิด ในโอกาสที่สอบได้คะแนนสูง	3.19	1.24	ปานกลาง
14. ผู้ปกครองเคยพาข้าพเจ้าไปงานสัปดาห์หนังสือ หรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	3.83	1.23	มาก
15. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาข้าพเจ้าไป ร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	3.49	1.14	ปานกลาง
16. ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ	3.82	1.13	มาก
17. เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดู แบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ	3.54	1.16	มาก
18. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัว ไปอ่านในสถานที่ต่างๆ ด้วยเสมอ	3.42	1.17	ปานกลาง
19. ผู้ปกครองของข้าพเจ้ารู้เรื่องราวต่างๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.66	1.10	มาก
20. ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน แล้วสรุปเรื่องที่อ่านให้ฟัง	3.11	1.27	ปานกลาง
21. เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจ แล้วนำมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง	3.79	1.12	มาก
รวม	3.47	0.77	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.58	0.71	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนมีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

สภาพแวดล้อมด้านกายภาพโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ($\bar{X} = 4.25$) ที่บ้านมีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือส่วนตัวสำหรับทำ

การบ้านหรืออ่านหนังสือ ($\bar{X} = 4.07$) ที่บ้านมีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย ($\bar{X} = 3.99$) และที่บ้านมีมุมที่จัดหนังสือต่างๆ ไว้อ่าน ($\bar{X} = 3.97$)

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมโดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับมาก 8 ข้อ ได้แก่ ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ แต่ความเห็นข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 1.23) ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาเล่าให้ฟัง ($\bar{X} = 3.79$) ผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่างๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.66$) ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ ($\bar{X} = 3.55$) เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ ($\bar{X} = 3.54$) ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ ($\bar{X} = 3.51$) และผู้ปกครองอธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ ($\bar{X} = 3.50$) ข้อที่นักเรียนมีความเห็นที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ตั้งแต่ 3.35 ขึ้นไปมี 5 ข้อ ดังนี้ เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.49$) ผู้ปกครองชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.48$) ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ ด้วยเสมอ ($\bar{X} = 3.42$) ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน แต่ความเห็นข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.23) ผู้ปกครองชมเชยทุกครั้งที่ได้แสดงความ สามารถในการอ่าน ($\bar{X} = 3.35$)

4.1 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านกายภาพ					
1. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีมุมที่จัดหนังสือต่างๆ ไว้อ่าน	3.94	1.10	4.00	1.04	0.72
2. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือ ได้อย่างสะดวกสบาย	3.95	0.97	4.03	0.98	- 1.06
3. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือ ส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ	4.00	1.01	4.14	0.97	-1.77

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
4. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้ข้าพเจ้าสามารถค้นหา ข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง	4.10	1.07	4.40	0.92	- 3.95*
รวม	4.00	0.82	4.14	0.81	-2.30*

ด้านกิจกรรม

5. ที่บ้านของข้าพเจ้าใช้เวลาว่างด้วยการ อ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว	3.17	1.20	3.02	1.10	1.78
6. ผู้ปกครองอธิบายให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ ของการอ่านหนังสือ	3.52	1.11	3.47	1.12	0.57
7. ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ มาให้ข้าพเจ้าอ่านเสมอ	3.54	1.16	3.56	1.13	-0.28
8. ผู้ปกครองชมเชยข้าพเจ้าทุกครั้งที่ ข้าพเจ้าแสดงความสามารถในการอ่าน	3.35	1.14	3.36	1.14	-0.09
9. ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ	3.53	1.20	3.49	1.15	0.52
10. ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำ ที่ข้าพเจ้าเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน	3.34	1.26	3.48	1.21	-1.51
11. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์ หรือทำกิจกรรมอื่น	3.30	1.20	3.17	1.13	1.46
12. ผู้ปกครองชักชวนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.51	1.10	3.45	1.19	0.65
13. ผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญหรือเป็นของขวัญ เนื่องในโอกาสต่างๆ เช่น วันเกิด ในโอกาสที่สอบได้คะแนนสูง	3.25	1.26	3.12	1.22	1.39
14. ผู้ปกครองเคยพาข้าพเจ้าไปงานสัปดาห์หนังสือ หรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	3.78	1.22	3.87	1.23	-1.02

ตาราง 11 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านกิจกรรม					
15. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาข้าพเจ้าไป ร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	3.45	1.16	3.53	1.12	-0.87
16. ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ	3.75	1.13	3.90	1.12	-1.79
17. เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดู แบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ	3.65	1.12	3.44	1.18	2.42*
18. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัว ไปอ่านในสถานที่ต่างๆ ด้วยเสมอ	3.47	1.14	3.37	1.19	1.14
19. ผู้ปกครองของข้าพเจ้ารู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ	3.70	1.10	3.62	1.10	1.07
20. ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน แล้วสรุปเรื่องที่อ่านให้ฟัง	3.20	1.26	3.02	1.26	1.90
21. เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจ แล้วนำมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง	3.81	1.08	3.78	1.17	0.32
รวม	3.49	0.78	3.45	0.75	0.69
รวมทั้งหมด	3.59	0.73	3.58	0.69	0.10

$$t_{(.05)} = 1.96$$

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.1

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนหญิงมีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนหญิงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนชายในเรื่องที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่าง

กว้างขวาง และนักเรียนชายมีความเห็นสูงกว่านักเรียนหญิงในเรื่อง เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ

4.2 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (N= 696)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			F	
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
ด้านกายภาพ					
1. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีมุมที่จัดหนังสือต่างๆไว้อ่าน	\bar{X}	4.04	3.88	4.00	1.46
2. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย	\bar{X}	4.06	3.98	3.90	1.46
3. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ	\bar{X}	4.10	4.10	3.99	0.84
4. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้ข้าพเจ้าสามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง	\bar{X}	4.35	4.24	4.13	2.56
รวม	\bar{X}	4.14	4.05	4.01	1.55
ด้านกิจกรรม					
5. ที่บ้านของข้าพเจ้าใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว	\bar{X}	3.16	3.15	2.92	2.72
6. ผู้ปกครองอธิบายให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ	\bar{X}	3.56	3.47	3.44	0.63
7. ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้ข้าพเจ้าอ่านเสมอ	\bar{X}	3.66 ^a	3.60 ^a	3.33 ^b	4.68*

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน			F	
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ		
ด้านกิจกรรม					
8. ผู้ปกครองชมเชยซ้ำพเจ้าทุกครั้งที่ซ้ำพเจ้าแสดงความสามารถในการอ่าน	\bar{X}	3.34	3.43	3.26	1.28
9. ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ	\bar{X}	3.56	3.58	3.34	2.64
10. ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำที่ให้ซ้ำพเจ้าเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน	\bar{X}	3.40	3.40	3.44	0.06
11. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น	\bar{X}	3.31	3.19	3.19	0.93
12. ผู้ปกครองชักชวนให้ซ้ำพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.52	3.53	3.34	1.67
13. ผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญหรือเป็นของขวัญ เนื่องในโอกาสต่างๆ เช่นวันเกิด ในโอกาสที่สอบได้คะแนนสูง	\bar{X}	3.25	3.12	3.19	0.70
14. ผู้ปกครองเคยพาซ้ำพเจ้าไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	\bar{X}	3.99 ^a	3.71 ^b	3.76	3.79*
15. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาซ้ำพเจ้าไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.62	3.42	3.41	2.60
16. ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดีเช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ	\bar{X}	3.99 ^a	3.80	3.61 ^b	6.03*
17. เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ	\bar{X}	3.54	3.56	3.51	0.08

ตาราง 12 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน				F
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
ด้านกิจกรรม					
18. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ ด้วยเสมอ	\bar{X}	3.48	3.48	3.27	2.19
19. ผู้ปกครองของข้าพเจ้ารู้เรื่องราวต่างๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.71	3.69	3.54	1.48
20. ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแล้วสรุปเรื่องให้อ่านให้ฟัง	\bar{X}	3.16	3.12	3.01	0.80
21. เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง	\bar{X}	3.88	3.79	3.67	0.81
รวม	\bar{X}	3.54	3.47	3.37	1.81
รวมทั้งหมด	\bar{X}	3.65	3.58	3.49	2.68

$$F(0.5; df 2, 693) = 3.00$$

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.2

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างดังนี้

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในเรื่อง ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางในเรื่อง ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในเรื่อง ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ

4.3 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน
ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน
(N= 696)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน		ระดับชั้นเรียน			F
		ม.1	ม.2	ม.3	
<u>ด้านกายภาพ</u>					
1. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีมุมที่จัดหนังสือต่าง ๆ ไว้อ่าน	\bar{X}	4.07	3.97	3.89	1.65
2. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีบริเวณสำหรับ อ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย	\bar{X}	4.05	4.03	3.89	2.07
3. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือ ส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ	\bar{X}	4.12	4.08	4.01	0.70
4. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีคอมพิวเตอร์ ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้ข้าพเจ้าสามารถ ค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง	\bar{X}	4.25	4.29	4.21	0.40
รวม	\bar{X}	4.12	4.10	4.00	1.49
<u>ด้านกิจกรรม</u>					
5. ที่บ้านของข้าพเจ้าใช้เวลาว่างด้วยการ อ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว	\bar{X}	3.16	3.20 ^a	2.92 ^b	3.98*
6. ผู้ปกครองอธิบายให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ ของการอ่านหนังสือ	\bar{X}	3.50	3.56	3.43	0.76
7. ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ มาให้ข้าพเจ้าอ่านเสมอ	\bar{X}	3.67	3.56	3.42	2.84
8. ผู้ปกครองชมเชยข้าพเจ้าทุกครั้งที่ ข้าพเจ้าแสดงความสามารถในการอ่าน	\bar{X}	3.39	3.35	3.32	0.21

ตาราง 13 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน		ระดับชั้นเรียน			F
		ม.1	ม.2	ม.3	
ด้านกิจกรรม					
9. ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ	\bar{X}	3.54	3.52	3.47	0.18
10. ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำที่ให้ข้าพเจ้าเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน	\bar{X}	3.45	3.35	3.43	0.40
11. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น	\bar{X}	3.35 ^a	3.28	3.08 ^b	3.52*
12. ผู้ปกครองชักชวนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.56	3.49	3.39	1.21
13. ผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญหรือเป็นของขวัญ เนื่องในโอกาสต่างๆ เช่นวันเกิด ในโอกาสที่สอบได้คะแนนสูง	\bar{X}	3.27	3.20	3.10	1.06
14. ผู้ปกครองเคยพาข้าพเจ้าไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	\bar{X}	3.84	3.84	3.80	0.07
15. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาข้าพเจ้าไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.59	3.49	3.40	1.57
16. ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ	\bar{X}	3.96 ^a	3.80	3.71 ^b	3.03*
17. เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ	\bar{X}	3.63	3.57	3.43	1.82
18. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่างๆ ด้วยเสมอ	\bar{X}	3.51	3.38	3.38	0.91

ตาราง 13 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน		ระดับชั้นเรียน			F
		ม.1	ม.2	ม.3	
ด้านกิจกรรม					
19. ผู้ปกครองของข้าพเจ้ารู้เรื่องราวต่าง ๆ					
เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ	\bar{X}	3.80 ^a	3.62	3.56 ^b	3.04*
20. ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน					
แล้วสรุปเรื่องให้อ่านให้ฟัง	\bar{X}	3.27	3.00	3.06	2.91
21. เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจ					
แล้วนำมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง	\bar{X}	3.88	3.80	3.70	1.35
รวม	\bar{X}	3.55	3.47	3.39	2.58
รวมทั้งหมด	\bar{X}	3.66	3.59	3.51	2.75

$$F_{(0.5; df 2, 693)} = 3.00$$

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4.3

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างดังนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องที่บ้านใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ และผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ

5. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน

ข้อความ	สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน		ระดับ
		r_{xy}	
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	1. ด้านกายภาพ	.465*	ปานกลาง
	2. ด้านกิจกรรม	.539*	ปานกลาง
	รวม	.536*	ปานกลาง

$$r_{xy} (0.5; df 694) = 0.088$$

จากตาราง 14 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 7

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

6. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน
ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน

ข้อความ	สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน	ระดับ
	r_{xy}	
นิสัยรักการอ่านของนักเรียน	1. ด้านกายภาพ	.353* ต่ำ
	2. ด้านกิจกรรม	.535* ปานกลาง
	รวม	.544* ปานกลาง

$$r_{xy}(0.5; df 694) = 0.088$$

จากตาราง 15 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 8

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับ นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน และที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน
7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน

5. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน
6. นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านแตกต่างกัน
7. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน
8. นิสัยรักการอ่านของนักเรียน มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 5 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 4,623 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2552 จำนวน 5 โรงเรียนที่สุ่มมาจากประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้โควตา (Quota Stratified Random Sampling) จำนวน 696 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 606-610)

3. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบให้เลือกตอบและเติมข้อความลงในช่องว่าง ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดา นักเรียนได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การเดินทางไป-กลับโรงเรียน การทำกิจกรรมในเวลาว่างของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการแสดงออกถึงความชอบอ่าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนที่โรงเรียน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านกิจกรรม

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน ข้อคำถามเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองให้กับนักเรียนที่บ้าน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพที่บ้าน และด้านกิจกรรมที่บ้าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง ที่ฝ่ายงานวิจัยของโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ส่งที่งานสารบรรณของโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำหรับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ส่งที่อาจารย์สมฤดี แยมขจร หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียนและหัวหน้างานห้องสมุด ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2553 ถึง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2553 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 720 ชุด เป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 696 ชุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

5.1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางด้านสังคมศาสตร์ (SPSS/PC++) ดังนี้

5.1.1.1 ใช้ค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาและ มารดา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ได้รับจากบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง การเดินทางไป- กลับโรงเรียนของนักเรียน การทำกิจกรรมในเวลาว่างของนักเรียน

5.1.1.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน) ตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านกิจกรรม ตอนที่ 4 ซึ่งเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านกิจกรรม

5.1.1.3 ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่าน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ

5.1.1.4 ใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่าน โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นเรียน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe)

5.1.1.5 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านกับสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 696 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง (ร้อยละ 50.9) เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 34.1) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง (ร้อยละ 37.50) ลักษณะบางประการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นดังนี้ การศึกษาสูงสุดของบิดาคือ สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 49.3) การศึกษาสูงสุดของมารดาคือ ปริญญาตรี (ร้อยละ 50.1) นักเรียนได้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ต่อเดือน 1,001 – 1,999 บาท (ร้อยละ 32.0) นักเรียนเดินทางไป – กลับ โรงเรียนโดยที่บ้านขับรถมาส่ง (ร้อยละ 84.1) นักเรียนทำกิจกรรมเมื่อมีเวลาว่างคือ ดูโทรทัศน์ (ร้อยละ 75.0) ฟังเพลง (ร้อยละ 72.8) เล่นเกมคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 72.0) อ่านหนังสือ (ร้อยละ 64.8) และแชทกับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 56.8) ซึ่งมีจำนวนมากกว่าครึ่งของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. นิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัด

มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีนิสัยรักการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน พบว่าพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติระดับมากมี 7 ข้อ ได้แก่ 1) ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น ฯลฯ 2) เวลาที่ผู้ปกครองพาข้าพเจ้าไปห้างสรรพสินค้าข้าพเจ้าชอบแวะดูหนังสือในร้านหนังสือที่ห้างสรรพสินค้านั้นๆ 3) ข้าพเจ้าชอบไปชมงานมหกรรมหนังสือหรืองานสัปดาห์หนังสือที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ 4) ข้าพเจ้าเก็บรักษาหนังสือที่ซื้อมาเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ 5) เวลาอ่านหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบแล้วข้าพเจ้าสามารถสรุปได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร 6) ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะอ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน 7) ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปร้านหนังสือมักซื้อหนังสือกลับมาด้วยเสมอ

3. เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต

สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1-3

4. สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนตามความเห็นของนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า

โดยรวมนักเรียนมีความเห็นในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 6 ข้อ ได้แก่ 1) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ทาง

อินเทอร์เน็ตได้ 2) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย 3) หนังสือในห้องสมุดที่โรงเรียนจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย 4) ห้องสมุดที่โรงเรียนเงียบสงบเหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน 5) ในบริเวณโรงเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ให้นั่งอ่านหนังสือได้อย่างสบายนอกเหนือจากในห้องสมุดหรือในห้องเรียน เช่น ใต้ต้นไม้ และ 6) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือเพียงพอสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 7 ข้อ ได้แก่

- 1) เพื่อน ๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจมาแบ่งปันกันอ่าน 2) เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุด นักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา
- 3) อาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน 4) ที่โรงเรียนมีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด 5) ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบ เช่น แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือใหม่ จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ 6) อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน และ
- 7) อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่าง ๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน

5. สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านตามความเห็นของนักเรียน พบว่าโดยรวมนักเรียนมีความเห็นอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 4 ข้อ ได้แก่ 1) ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง 2) ที่บ้านมีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ 3) ที่บ้านมีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย และ 4) ที่บ้านมีมุมหนังสือต่าง ๆ ไว้ให้อ่าน

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 13 ข้อ ได้แก่

- 1) ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ แต่ความเห็นข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง 2) ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ 3) เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาเล่าให้ฟัง 4) ผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ 5) ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ 6) เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ 7) ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ 8) ผู้ปกครองอธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ 9) เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ 10) ผู้ปกครองชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ 11) ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ ด้วยเสมอ 12) ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำเพื่อไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน และ 13) ผู้ปกครองชมเชยทุกครั้งที่ได้แสดงความสามารถในการอ่าน

6. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียน ตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4-6

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างดังนี้

นักเรียนหญิงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนชาย ในเรื่อง ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง และนักเรียนชายมีความเห็นสูงกว่านักเรียนหญิง ในเรื่อง เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในเรื่อง ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ในเรื่อง ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในเรื่อง ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่อง ที่บ้านใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่อง ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบและผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ

7. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 7

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นกัน

8. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียน กับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 8

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมด้านกายภาพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่อยู่ในระดับต่ำ และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ นิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ปฏิบัติมาก มีดังนี้ คือ นักเรียนชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี เพราะฉะนั้นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมการอ่าน ไม่ควรมุ่งแต่การอ่านตำราหรือหนังสือที่มุ่งให้ความรู้เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและเกิดความเครียดจากการเรียนในชั้นเรียน ส่วนกิจกรรมที่เป็นตัวชีวิตการรักการอ่านจะต้องมีพฤติกรรมที่เข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศนอกเหนือจากห้องสมุดหรือในโรงเรียน เช่น ชอบไปดูหนังสืองานแสดงหนังสือ เมื่อไปห้างสรรพสินค้ากับผู้ปกครองจะชอบแวะดูหนังสือ และถ้ามีโอกาสหรือมีหนังสือที่น่าสนใจหรืออยากอ่านก็จะซื้อกลับมาด้วย และจัดเก็บหนังสือที่ซื้อมาอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือวางบนชั้นอย่างเป็นระเบียบ ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งจะอ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อเมื่ออ่านหนังสือจบแล้วสามารถสรุปเรื่องที่อ่านได้แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสนใจอ่านอย่างจริงจัง

2. เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1-3

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงอยู่ในระดับปริญญาตรีถึงสูงกว่าปริญญาตรี และนักเรียนไป-กลับ โรงเรียนโดยที่บ้าน ขับรถมาส่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าที่บ้านมีฐานะดี และที่โรงเรียนมีการส่งเสริมการอ่าน จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่คล้ายคลึงกัน จึงส่งผลให้นิสัยรักการอ่านของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3. สภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสภาพแวดล้อมด้านกายภาพจากผลการวิจัย พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 6 ข้อ คือ 1) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ

ทางอินเทอร์เน็ตได้ 2) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย 3) หนังสือในห้องสมุดที่โรงเรียนจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย 4) ห้องสมุดที่โรงเรียนเงียบสงบเหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน 5) ในบริเวณโรงเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ให้นั่งอ่านหนังสือได้อย่างสบายนอกเหนือจากในห้องสมุดหรือในห้องเรียน เช่น ใต้ต้นไม้ และ 6) ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือเพียงพอสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า โรงเรียนสาธิตมีความพร้อมในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่านทุกด้าน ด้านสถานที่มีการจัดสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สวยงาม บรรยากาศดีและเหมาะสมในการทำกิจกรรมการอ่าน ส่วนด้านงบประมาณโรงเรียนมีงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสืออย่างไม่จำกัด ซึ่งตรงกับข้อมูลการสัมภาษณ์ของหัวหน้าห้องสมุดโรงเรียนสาธิตทั้ง 3 แห่ง ได้ระบุตรงกันว่า “โรงเรียนมีงบประมาณในการสั่งซื้อหนังสือโดยไม่จำกัด” อีกทั้งนโยบายของโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับห้องสมุดเนื่องจากเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในโรงเรียน และที่โรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์และติดตั้งระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักเรียนได้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 7 ข้อ ได้แก่

- 1) เพื่อน ๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจมาแบ่งปันกันอ่าน
- 2) เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุด นักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา
- 3) อาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน
- 4) ที่โรงเรียนมีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด
- 5) ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบ เช่น แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือใหม่ จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ
- 6) อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน และ
- 7) อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่าง ๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน

ทั้งนี้เป็นผลมาจาก นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะติดเพื่อนและให้ความสำคัญกับเพื่อน มีความใกล้ชิดสนิทสนมและให้ความไว้วางใจกันซึ่งบางครั้งมากกว่าผู้ปกครอง การเลือกคบเพื่อนที่มีความสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ คล้ายคลึงกันและมีบางอย่างที่เหมือนกับตนเอง ดังเช่น การชอบอ่านหนังสือ และมีการรวมกลุ่มการแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนเองชอบให้กับเพื่อนคนอื่นด้วย บรรณารักษ์ของโรงเรียนสาธิตทั้ง 5 แห่งนี้ มีวุฒิการศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และผ่านการฝึกอบรมทางวิชาชีพโดยตรง จึงสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยเปิดเป็นวิชาสอน ซึ่งบางแห่งจัดเป็นชมรมห้องสมุดเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเสรี โดยทั้งสองรูปแบบนี้จะเน้นในเรื่องของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องสมุด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดนั้นไม่หยุดนิ่งและทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย บทบาทสำคัญอีกประเด็นหนึ่งของบรรณารักษ์คือให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ซึ่งส่งผลให้ประเด็นนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ แม้นมาส ซวลิต (2546: 27) ที่ว่า ครูบรรณารักษ์เป็นเครื่อง

ดึงดูดเด็กให้เข้าห้องสมุดได้อย่างดี ควรเข้าใจเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจช่วยเหลือ สำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ผู้สอนควรให้คำแนะนำและให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ที่กว้างขวางและนำไปสู่กระบวนการในการพัฒนาความคิด คิดอย่างมีเหตุมีผล นำความคิดไปใช้ในการวางแผน การตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

4. สภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า โดยรวมนักเรียนมีความเห็นในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 4 ข้อ ได้แก่ 1) ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง 2) ที่บ้านมีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ 3) ที่บ้านมีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย และ 4) ที่บ้านมีมูมหนังสือต่าง ๆ ไว้ให้อ่าน

ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่มีฐานะดีจึงสามารถจัดเตรียมสถานที่และจัดหาอุปกรณ์ภายในบ้านเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านที่เหมาะสมซึ่ง ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์และมีมูมที่อ่านหนังสือให้นักเรียนได้บรรยากาศที่ดีในการอ่าน เครื่องคอมพิวเตอร์และสัญญาณในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทมากขึ้นได้ว่าเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีมากมายมหาศาล และยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารให้สะดวกรวดเร็วและง่ายขึ้น แต่การใช้ก็ควรอยู่ในการดูแลของผู้ปกครองเนื่องจากว่าอินเทอร์เน็ตก็ยังมีโทษแฝงอยู่ ดังเช่นปัญหาที่พบบ่อยคือเด็กติดเกม ติดแชท อาจส่งผลให้เด็กมีผลการเรียนที่ไม่ดี

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความเห็นในระดับสูง 13 ข้อ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ แต่ความเห็นข้อนี้มีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างสูง 2) ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ 3) เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาเล่าให้ฟัง 4) ผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ 5) ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ 6) เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ 7) ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารใหม่ ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ 8) ผู้ปกครอง อธิบายให้เห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ 9) เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ 10) ผู้ปกครองชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ 11) ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ ด้วยเสมอ 12) ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติม นอกเหนือจากเงินประจำเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน และ 13) ผู้ปกครองชมเชยทุกครั้งที่ได้แสดงความสามารถในการอ่าน

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนรักการอ่านโดยการพาไปงานแสดงหนังสือต่าง ๆ ที่จัดขึ้น จัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านและชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ เมื่อไปสถานที่ต่าง ๆ มักมีหนังสือติดไปด้วย ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมเพื่อให้ซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน และผู้ปกครองจะชมเชยทุกครั้งที่มีความสามารถในการอ่าน อีกทั้งสามารถชี้ให้เห็นประโยชน์ที่ได้จากการอ่านและนำความรู้ที่อ่านมาใช้ในชีวิตประจำวันและทำให้การอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันของครอบครัว เมื่ออ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจมักจะนำมาเล่าให้ฟังรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านเป็นประจำ ที่บ้านมีหนังสือ วารสารและหนังสือพิมพ์ไว้ให้อ่านเสมอ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอ่านดังกล่าวส่งผลให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและแสดงออกถึงความสนใจอ่านจนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านเช่นเดียวกับผู้ปกครองที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ศรีรัตนเจิงกลิ่นจันทร์ ที่ว่า การกระทำที่ส่งผลให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ที่ควรปฏิบัติดังนี้ การให้ความรัก ความอบอุ่น สร้างประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อสะสมความรู้อันเป็นพื้นฐานทางการอ่าน เป็นตัวอย่างโดยผู้ปกครองจะต้องอ่านหนังสือให้เด็กเห็นเป็นประจำ ต้องอ่านบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ ซึ่งให้เห็นประโยชน์ที่ได้จากการอ่านสามารถนำมาใช้ในการตอบปัญหาในสิ่งที่ไม่รู้หรือแก้ไขปัญหาวินิจฉัยประจำวันได้ ทำให้เด็กมีความคุ้นเคยโดยจัดให้มีหนังสืออยู่ในบ้านและเด็กต้องหยิบอ่านง่าย และควรสนับสนุนและให้คำแนะนำการเลือกซื้อหนังสือให้เหมาะสมกับวัย เมื่อผู้ปกครองมีเวลามากในการอยู่ร่วมกันกับเด็กโดยกิจกรรมที่เลือกทำร่วมกันส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการอ่าน

5. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปร เพศ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นเรียน จากผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4-6

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความแตกต่างดังนี้

นักเรียนหญิงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนชาย ในเรื่อง ที่บ้านมีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้สามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง

นักเรียนชายมีความเห็นสูงกว่านักเรียนหญิง ในเรื่อง เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้านหรือปรุงอาหารสูตรใหม่ ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนหญิงมีความสนใจในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสูงกว่านักเรียนชาย และในส่วนของนักเรียนชายมีลักษณะนิสัยชอบทำอะไรที่ทำหาย และสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้น จึงศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในเรื่อง ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้อ่านเสมอ

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ในเรื่อง ผู้ปกครองเคยพาไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความเห็นสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ในเรื่อง ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่าน อยากให้อ่านมาก ๆ เพราะเชื่อว่าการอ่านมากจะก่อให้เกิดความรู้ เมื่อมีความรู้มากจึงส่งผลให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่องที่บ้านใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความเห็นสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่อง ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือ ชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ และผู้ปกครองรู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่าน และสร้างความผูกพันก่อให้เกิดครอบครัวที่อบอุ่น อีกทั้งการเก็บรักษาหนังสืออย่างดียังแสดงว่าผู้ปกครองเห็นคุณค่าและคุณประโยชน์ของหนังสือ เนื่องจากหนังสือเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ที่สำคัญ

6. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของนักเรียนกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียน พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนให้ความเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ และด้านกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลางจึงส่งผลให้นิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

7. ความสัมพันธ์ของนิสัยรักการอ่านของกับสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้าน พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ มีความสัมพันธ์ ระดับต่ำ ส่วนสภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรม มีความสัมพันธ์ ระดับปานกลาง แม้ว่านักเรียนให้ความเห็นว่าสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพสูง แต่นิสัยรักการอ่านระดับปานกลางจึงเกิดความสัมพันธ์กันระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าแม้มีสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพที่ดีก็ไม่อาจส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน ได้มากนัก แต่สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรม ที่บ้านจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน มากกว่า ดังนั้นผู้ปกครองควรปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ เป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจการอ่านและรักการอ่าน ต่อเนื่องจะเป็นการดี กว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์

การที่อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เอื้อต่อการอ่านให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนควรแสดงออกให้นักเรียนทราบว่าอาจารย์มีความรู้เพราะอ่านมาก จึงส่งผลให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

ห้องสมุดควรจัดซื้อหนังสือเพิ่มเติมทั้งบันเทิงคดีและสารคดีเนื่องจากนักเรียนชอบอ่านและบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ทำให้มีการสรุปเรื่องที่อ่าน โดยจัดเป็นกิจกรรมของห้องสมุดดำเนินการเองหรือเข้าร่วมกับการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมการอ่านกับเด็กเป็นประจำและสม่ำเสมอ ดังเช่น ชักชวนให้อ่านหนังสือเป็นประจำ มีหนังสือที่น่าสนใจและหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ มาให้อ่านเสมอ รวมทั้งถ้ามีเวลาจะคุยกับเด็กให้เห็นประโยชน์จากการอ่านและถ้าหากแสดงความสามารถในการอ่านก็ควรจัดหาของรางวัลเพื่อกระตุ้นและเสริมแรงให้แก่เด็ก ผลจากกิจกรรมนี้ผู้ปกครองพึงปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ เนื่องจากการปฏิบัติเป็นประจำและสม่ำเสมอทำให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษานิสัยรักการอ่าน สภาพแวดล้อมทางการอ่านที่โรงเรียนและที่บ้านของนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครว่ามีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกับงานวิจัยนี้อย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549ก). *แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- . (2549ข). *หลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กาทำรา “เตรียมลูก” “เข้า...โรงเรียนสาธิตฯ”. (2549, 8 มีนาคม). *มติชนรายวัน*. หน้า 27.
- การศึกษาเพื่อการพัฒนา*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2552, จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=338817>.
- การเสวนา “ทำไมต้องผลักดันการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ”*. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2552, จาก http://www.praphansarn.com/new/c_read/detail.asp?id=99.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550, 24-31 พฤษภาคม). *ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต้องอาศัยความร่วมมือ*. *การศึกษาวันนี้*. 7(334). สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2552, จาก <http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/webimags/story268love-reader.html>.
- ไข่มุก เหล่าสุนทร. (2552, 28 ธันวาคม). *สัมภาษณ์โดย อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย ที่ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายมัธยม)*.
- จิตาภา มีเพชร. (2552, 28 ธันวาคม). *สัมภาษณ์โดย อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย ที่ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- จิตรลดา ไมตรีจิตต์. (2549). *การศึกษานิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). *นวัตกรรมการศึกษาชุด จิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading)*. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542ก). *การอ่านและส่งเสริมการอ่าน : Reading and Reading Promotion*. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- . (2542ข). *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ณัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2547, 4 มีนาคม). *บันทึความคิด*. *ข่าวสด*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2552 , จาก http://www.yimsiam.com/club/board/topicRead.asp?wbID=parent_network&id=000011.
- ดวงพร พวงเพ็ชร. (2541). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ถาวร บุบผางษ์. (2546). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรี*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภาพร มีสุข. *สื่อกลวิธีรักการอ่าน*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2552 , จาก [http://www.kroobannok.com/board view.php?b=18154&bcat id=3](http://www.kroobannok.com/board_view.php?b=18154&bcat_id=3).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชู วิโรจน์ชูจัตร. (2549). *ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี รัตนัง. (2541). *ตัวแปรคัตสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย*. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). *เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์*. นครราชสีมา : โปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (Better Reading)*. ชลบุรี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มีเดีย จุฬา. (2549, ตุลาคม – ธันวาคม). *รักการอ่าน...นำชีวิตสู่ความสำเร็จ*. *วารสารวิชาการ*. 9(4): 14-17.
- โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552 , จาก <http://siamclassview.edu.chula.ac.th/cudcur/>.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. (2551). *ติดอันดับที่ 88*. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2552, จาก http://www.ds.ru.ac.th/web/admin-read_discuss.asp?id=40646.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552, จาก http://www.ds.ru.ac.th/web/main_profile.asp.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552, จาก <http://www.satitpatumwan.ac.th/>.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552, จาก <http://ssl.swu.ac.th/matthayom/>.
- โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552, จาก <http://www.kus.ku.ac.th/philosophy.htm>.

- แม่น้ำมาส ขวลิขิต, คุณหญิง. (2544). *แนวทางส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.
- วริศรา โปรตปธาน. (2553, 4 มกราคม). สัมภาษณ์โดย อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย ที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2547, มกราคม-มีนาคม). การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กวัยเรียน. *วิทยากรย*. 102(4): 24-31.
- วิรุณ ตั้งเจริญ “ไขข้อสงสัย..ทำไม??..ต้อง”ร.ร.สาธิต!! (2549, 18 มีนาคม). *มติชนรายวัน*. หน้า 22.
- วีระ สุดสังข์. (2549, 21-27 กรกฎาคม). บทบาทครู ในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน. *สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์*. 53(9): สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2552, จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=124761>.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2542). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สกุณี เกียรติชัยพร. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนวนาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. *โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ OECD/PISA*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2552, จาก <http://www.ipst.ac.th/pisa/pisa32.html>.
- สถิติสอบโรงเรียนสาธิต. (2552). สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2552, จาก <http://sobsatit.com/satistic.aspx>.
- สมพงษ์ จิตระดับ สุธงคะวาทีน. (2547). *รายงานคุณลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเยาวชนรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สมฤดี แยมขจร. (2552, 14 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย ที่ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 13. (2549). *รายงานผลพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียน*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2551, จาก http://www.inspect8.moe.go.th/news_read.doc.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *ข้อมูลโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2552, จาก http://www.mua.go.th/data_main/university_1.xls.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2552, 3 พฤษภาคม). เมื่อ “การอ่าน” เป็น (อีกหนึ่ง) “วาระแห่งชาติ”. *มติชน*. หน้า 5.

- สุนีย์ ทองศิริประภา. (2552, 21 ธันวาคม). สัมภาษณ์โดย อาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย ที่ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๑)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- ASTV ออนไลน์. (2552). *สืบกลวิธีสร้างนิสัยรักการอ่านในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ*. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2552, จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9520000092639>.
- Bolt, Dianne Elizabeth. (1992). *The Identification of Home Literacy Factors and Their Relationship to Middle Grade Students' Reading Achievement*. M.A. (Education). New Foundland: Memorial University of New Foundland.
- Heath, Kevin. (2009). *Creating a Positive Reading Environment at Home!*. Retrieved March 10, 2009, from <http://education.more4kids.info/83/encouraging-reading/>.
- Liu, Shung-Yi Sandy. (1992). *Familial and Psychological Effects on Students' Reading Achievements : Linear Structural Relations (LSREL) Approach*. Ph.D. (Education) Michigan: University of Illinois at Urbana Champaign.
- Ministry of Education and National Library of New Zealand. (2002). *The School Library and Learning in the Information Landscape : Guidelines for New Zealand Schools*. Wellington: Learning Media.
- Neuman, Susan B. (1986, January). The Home Environment and Fifth Grade Student Leisure Reading. *The Elementary School Journal*. 86(3): 335 – 342.
- Steltenkamp, Charles Joseph. (1992). *Habits Attitudes and Experiences : A Study of Secondary Students' Reading*. Ph.D. Michigan: Michigan State University.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการอ่านและสภาพแวดล้อมการอ่านของนักเรียน
2. แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน)
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน
3. การตอบแบบสอบถาม ขอให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามคำชี้แจงและตอบให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อคำถามเพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้อง คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อถูกผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด

หมายเหตุ

คำว่า “ผู้ปกครอง” ที่ใช้ในแบบสอบถามนี้ ขอให้นักเรียนนึกถึงผู้ที่เลี้ยงดูนักเรียนมาเป็นเวลานานที่สุด ซึ่งอาจเป็นพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ของนักเรียนก็ได้

คำว่า “หนังสือ” ที่ใช้ในข้อคำถามทุกข้อ หมายถึง หนังสือทุกประเภท เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ่านเล่น หนังสือการ์ตูน วารสาร นิตยสาร หรือหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี
มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย นางอาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ภายในกรอบของช่องว่าง หน้าคำตอบที่ท่านต้องการหรือกรอกข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....

(คะแนนเฉลี่ยสะสมจนถึงภาคเรียนปัจจุบัน)

3. ระดับชั้นเรียน

มัธยมศึกษาปีที่ 1

มัธยมศึกษาปีที่ 2

มัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา

สูงกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

อนุปริญญาหรือปวส.

มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

5. ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา

สูงกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

อนุปริญญาหรือปวส.

มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือ ปวช.

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

6. นักเรียนได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง
เฉลี่ย..... บาทต่อเดือน

7. โดยส่วนใหญ่ นักเรียนเดินทางไป-กลับโรงเรียนด้วยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ที่บ้านขับรถมาส่ง	☐ ใช้บริการรถแท็กซี่
☐ ใช้บริการรถรับ-ส่งนักเรียนหรือรถโรงเรียน	☐ ใช้บริการรถเมล์โดยสาร
☐ ใช้บริการรถไฟฟ้า BTS หรือ MRT	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. เมื่อมีเวลาว่าง นักเรียนชอบทำกิจกรรมใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ อ่านหนังสือ	☐ ดูโทรทัศน์	☐ ฟังเพลง
☐ เล่นเกมคอมพิวเตอร์	☐ เล่นกีฬา	☐ เล่นสัตรี
☐ แชนท์กับเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต	☐ ทำงานศิลปะ เช่น วาดรูป ประดิษฐ์สิ่งของ	
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....		

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน (เพื่อวัดนิสัยรักการอ่าน)

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่านักเรียนมีระดับความรู้สึกต่อข้อความต่อไปนี้
ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงข้อเดียวที่ตรงกับระดับ
ความเป็นจริงในความรู้สึกของตัวนักเรียน

ข้อความ	ระดับความรู้สึก				
	เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	ปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
1. ข้าพเจ้าจะดีใจมากถ้าผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญเนื่องในโอกาสต่าง ๆ.....					
2. ถ้าข้าพเจ้ามีเงินเหลือเก็บจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว ข้าพเจ้าจะนำไปซื้อหนังสือ.....					
3. ในการอ่านหนังสือแต่ละครั้งข้าพเจ้าจะอ่านได้เป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหรือหยุดกลางคัน.....					
4. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือในวันหยุดหรือวันเสาร์-อาทิตย์ มากกว่าออกไปเที่ยวนอกบ้าน.....					
5. เวลาไปสถานที่ต่าง ๆ ข้าพเจ้ามักจะนำหนังสือติดตัวไปอ่านด้วยเสมอ.....					
6. ข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือบนรถในระหว่างการเดินทาง.....					
7. เมื่อข้าพเจ้าเข้าห้องน้ำเพื่อทำธุระส่วนตัว ข้าพเจ้ามักนำหนังสือเข้าไปอ่านด้วย.....					
8. ข้าพเจ้าชอบติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากการอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าดูโทรทัศน์หรือฟังวิทยุ.....					
9. ข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนทุกวัน.....					
10. ข้าพเจ้าชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนไปอ่าน.....					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	เป็นจริงปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
11. ข้าพเจ้าเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนเพื่อค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลต่าง ๆ.....					
12. ข้าพเจ้าชอบไปห้องสมุดโรงเรียน เพราะมีหนังสือใหม่ ๆ ให้เลือกอ่านเสมอ.....					
13. ข้าพเจ้าชอบไปห้องสมุด เพราะมีหนังสือหลากหลายประเภทให้เลือกอ่าน.....					
14. ทุกเช้าก่อนเวลาโรงเรียนข้าพเจ้าเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด.....					
15. ทุกวันหลังรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ ข้าพเจ้าจะเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด.....					
16. ทุกวันหลังเลิกเรียนข้าพเจ้าจะเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด.....					
17. เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ข้าพเจ้าจะหาหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่านเพื่อให้หายสงสัย.....					
18. ข้าพเจ้าจะหาหนังสือมาอ่านเพิ่มเติมเองหลังจากที่เรียนไปแล้วในแต่ละวิชา.....					
19. ถ้าหนังสือเล่มที่ข้าพเจ้าอ่านแล้วสนุก ข้าพเจ้าจะแนะนำให้เพื่อนอ่านด้วย.....					
20. ทุกครั้งที่ห้องสมุดจัดกิจกรรมการอ่าน ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมด้วยเสมอ.....					
21. ถ้าข้าพเจ้ามีเวลาว่าง หรือวันหยุด ข้าพเจ้าจะไปร้านหนังสือ.....					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	ปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
22. ทุกครั้งที่ข้าพเจ้าไปร้านหนังสือมักซื้อหนังสือกลับมาด้วยเสมอ.....					
23. ข้าพเจ้าชอบไปชมงานมหกรรมหนังสือหรืองานสัปดาห์หนังสือที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.....					
24. เวลาที่ผู้ปกครองพาข้าพเจ้าไปห้างสรรพสินค้าข้าพเจ้าชอบแหวะดูหนังสือในร้านหนังสือที่ห้างสรรพสินค้านั้น ๆ					
25. ข้าพเจ้าเก็บรักษาหนังสือที่ซื้อมาเป็นอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้ หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ.....					
26. หนังสือประเภทการ์ตูนญี่ปุ่นหรือนวนิยายข้าพเจ้าจะเข้ามาอ่านมากกว่าที่จะซื้อมาเป็นสมบัติส่วนตัว.....					
27. ข้าพเจ้าติดตามอ่านงานเขียนของนักเขียนที่ข้าพเจ้าชอบ.....					
28. ถ้าข้าพเจ้าทราบว่าผู้ปกครองมีหนังสือที่น่าสนใจข้าพเจ้าจะขอยืมมาอ่าน.....					
29. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย การ์ตูน เรื่องสั้น ฯลฯ.....					
30. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือสารคดี เช่น ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การเมือง ฯลฯ.....					
31. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือทุกประเภท ทั้งหนังสือเรียน หนังสืออ่านเล่น หนังสือการ์ตูน.....					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	เป็นจริงปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
32. ข้าพเจ้าใช้เวลาพักผ่อนโดยการอ่านหนังสือ					
33. หากมีเวลาว่างจากการเรียนข้าพเจ้ามักจะอ่านหนังสือเป็นประจำ.....					
34. เวลาอ่านหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบแล้วข้าพเจ้าสามารถสรุปได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร.....					
35. เมื่อข้าพเจ้าทราบข่าวเกี่ยวกับ หนังสือที่ได้รับรางวัล หนังสือขายดีแล้วรู้สึกอยากอ่าน หรือไปหามาอ่าน.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่โรงเรียน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่านักเรียนมีระดับความคิดเห็นกับข้อความ

ต่อไปนี้ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงข้อเดียวที่ตรงกับระดับ
ความคิดเห็นของตัวนักเรียน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย มากที่สุด (5)	เห็นด้วย มาก (4)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วย น้อย (2)	เห็นด้วย น้อยที่สุด (1)
ลักษณะด้านกายภาพที่โรงเรียน					
1. ในบริเวณโรงเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ให้นั่งอ่านหนังสือได้อย่างสบาย นอกเหนือจากในห้องสมุดหรือในห้องเรียน เช่น ใต้ต้นไม้.....					
2. ในห้องเรียนของนักเรียนมีมุมหนังสือที่จัดไว้ให้ทุกคนได้หยิบอ่านได้.....					
3. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีบรรยากาศดี เช่น ตกแต่งสวยงาม อากาศเย็นสบาย.....					
4. ห้องสมุดที่โรงเรียนเงียบสงบ เหมาะกับการใช้สมาธิในการอ่าน.....					
5. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีมุมที่นั่งอ่านหนังสือได้ตามสบาย นั่งหรือนอนอ่านก็ได้.....					
6. หนังสือในห้องสมุดที่โรงเรียนจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบและค้นหาได้ง่าย.....					
7. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือที่หลากหลายตรงกับความต้องการอ่านของนักเรียน.....					
8. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือที่อาจารย์กำหนดให้อ่านประกอบการเรียนเรื่องนั้น ๆ หรือแนะนำให้อ่าน.....					
9. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีหนังสือเพียงพอสำหรับให้นักเรียนค้นคว้า.....					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
10. ห้องสมุดที่โรงเรียนเปิดช่วงเวลาให้บริการมากเพียงพอ.....					
11. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ให้ค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ตได้.....					
ลักษณะด้านกิจกรรมที่โรงเรียน					
12. ที่โรงเรียนมีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด.....					
13. ที่โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหลากหลายรูปแบบ เช่น แนะนำหนังสือใหม่ แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน จัดงานสัปดาห์ห้องสมุด ฯลฯ.....					
14. ห้องสมุดที่โรงเรียนประชาสัมพันธ์หนังสือใหม่ให้นักเรียนทราบเป็นประจำ เช่น จัดมุมแนะนำ ดิจบอร์ดประชาสัมพันธ์.....					
15. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีกิจกรรมแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ เช่น เชิญนักเขียนหรือนักอ่าน มาร่วมสนทนาแนะนำหนังสือ จัดนิทรรศการหนังสือที่ได้รับรางวัล ฯลฯ.....					
16. ห้องสมุดที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด.....					
17. เมื่อนักเรียนมีปัญหาจากการเข้าใช้ห้องสมุด นักเรียนสามารถสอบถามอาจารย์บรรณารักษ์ได้ตลอดเวลา.....					
18. อาจารย์บรรณารักษ์เอาใจใส่และเต็มใจช่วยเหลือนักเรียน.....					
19. อาจารย์บรรณารักษ์แนะนำหนังสือดีให้อ่าน.....					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
20. อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่างๆ แนะนำหนังสือดี ๆ ที่อ่านแล้ว ให้นักเรียนอ่านด้วย.....					
21. อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ มอบหมายให้นักเรียนค้นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน.....					
22. อาจารย์ผู้สอนในวิชาต่าง ๆ แนะนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากสิ่งที่เรียน.....					
23. เพื่อน ๆ นำหนังสือที่อ่านแล้วสนุกหรือเกิดความประทับใจ มาแบ่งปันกันอ่าน.....					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสภาพแวดล้อมการอ่านที่บ้าน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ ว่านักเรียนมีระดับความคิดเห็นกับข้อความต่อไปนี้ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเพียงข้อเดียวที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของตัวนักเรียน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
ลักษณะด้านกายภาพที่บ้าน					
1. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีมุมที่จัดหนังสือต่าง ๆ ไว้อ่าน.....					
2. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีบริเวณสำหรับอ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย.....					
3. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นหนังสือส่วนตัวสำหรับทำการบ้านหรืออ่านหนังสือ.....					
4. ที่บ้านของข้าพเจ้ามีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำให้ข้าพเจ้าสามารถค้นหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง.....					
ลักษณะด้านกิจกรรมที่บ้าน					
5. ที่บ้านของข้าพเจ้าใช้เวลาว่างด้วยการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว.....					
6. ผู้ปกครองอธิบายให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือ.....					
7. ผู้ปกครองมักจัดหาหนังสือที่น่าสนใจมาให้ข้าพเจ้าอ่านเสมอ.....					
8. ผู้ปกครองชมเชยข้าพเจ้าทุกครั้งที่ข้าพเจ้าแสดงความสามารถในการอ่าน.....					
9. ผู้ปกครองซื้อหนังสือ หนังสือพิมพ์หรือวารสารใหม่ ๆ มาให้สมาชิกในบ้านอ่านเสมอ.....					

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
10. ผู้ปกครองให้เงินเพิ่มเติมนอกเหนือจากเงินประจำที่ให้ข้าพเจ้าเพื่อนำไปซื้อหนังสือที่สนใจอ่าน.....					
11. ผู้ปกครองชอบอ่านหนังสือมากกว่าดูโทรทัศน์หรือทำกิจกรรมอื่น.....					
12. ผู้ปกครองชักชวนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเป็นประจำ.....					
13. ผู้ปกครองให้หนังสือเป็นของขวัญ หรือเป็นของขวัญ เนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่นวันเกิด ในโอกาสที่สอบได้คะแนนสูง.....					
14. ผู้ปกครองเคยพาข้าพเจ้าไปงานสัปดาห์หนังสือหรืองานมหกรรมหนังสือที่จัดขึ้นที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.....					
15. เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองมักพาข้าพเจ้าไปร้านหนังสือเพื่อซื้อหนังสือเป็นประจำ.....					
16. ผู้ปกครองเก็บรักษาหนังสือที่มีอยู่ที่บ้านอย่างดี เช่น ห่อปก จัดเก็บไว้ในตู้หรือชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ.....					
17. เวลาที่ผู้ปกครองจะทำอะไร เช่น ปลูกต้นไม้ ตกแต่งบ้าน หรือปรุงอาหารสูตรใหม่ๆ มักจะดูแบบอย่างหรืออ่านวิธีทำจากหนังสือ.....					
18. ผู้ปกครองมักนำหนังสือติดตัวไปอ่านในสถานที่ต่าง ๆ ด้วยเสมอ.....					

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
19. ผู้ปกครองของข้าพเจ้ารู้เรื่องราวต่าง ๆ เพราะอ่านหนังสือเป็นประจำ.....					
20. ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือพิมพ์รายวันแล้วสรุปเรื่องให้อ่านให้ฟัง.....					
21. เมื่อผู้ปกครองได้อ่านพบเรื่องราวที่น่าสนใจแล้วนำมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง.....					

ภาคผนวก ข

หนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางอาทิตยา เผ่าพงษ์คล้าย
วันเดือนปีเกิด	2 มิถุนายน พ.ศ. 2517
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/72 หมู่ 10 ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	หอสมุดแห่งชาติรัชมังกลาภิเศกเชียงใหม่ 20/1 ถนนบุญเรืองฤทธิ์ ตำบลหายยา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนสงวนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2540	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2552	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ